Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 27 сентябрь 1973 йил, пайшанба ◆ № 228 (15.702). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Суратда янги пахта ҳосилидан бунёдга келтирилаётган сунъий тоғнинг дастлабки чўққилари тасвирланган. Мирзачўл районидаги «Партия XXIV съезди» колхози пахтакорларининг ҳалол меҳнати билан бунёдга келтирилаётган бу сунъий тоғ яқин кунларда уфқлар билан туташади. Чунки хўжалик ҳар куни йиллик планнинг 7-8 процента миқдорида «оқ олтин» тайёрлаяпти.

Г. Горокрик фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ФАХРЛИ БУРЧИ

Ғалла майдонларида моторларнинг гувуллаши пасаймоқда, комбайнлар далаларни тарк этмоқда. Йиғим-терим ишларининг маркази тобора кўпроқ лавлагизорларга, картошказорларга ва сабзавотзорларга кўчмоқда. Пахтакорлар учун долзарб дамлар келди. Ўрта Осиё республикаларида, Озарбайжон ва Қозоғистонда «оқ олтин» ҳосили териб олинмоқда. Бу йил деҳқонлар 2,7 миллион гектар ернинг ҳосилини териб олиб, Ватанга кўп миқдорда юқори сифатли тола беришлари лозим.

Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг КПСС XXIV съездида маъқулланган комплекс программасини изчиллик билан амалга ошириш пахтачиликнинг самарадорлигини анча юксалтиришга имкон берди. Саккизинчи беш йилликда ўрта ҳисобда ҳар йили пахтадан 6.100 минг тонна ялпи ҳосил олинган бўлса, 1971 йилда колхозлар ва совхозлар 7.100 минг тонна, бултур эса 7 миллион 300 минг тонна ялпи ҳосил олдилар. Бутун пахтачилик тарихида бунчалик катта ҳосил олинмаган эди. Мамлакатда пахта далаларининг ажойиб усталари ўсиб етишди. Ҳ. Полвонов, М. Дадажонов, Т. Охунова, С. Продан, А. Италмазов, Ш. Туробов ва бошқа кўпгина пахта усталарининг номларини совет кишилари яхши биладилар.

Шу беш йилликнинг учинчи йилида деҳқонлар тағин ҳам каттароқ натижаларга эришмоқ учун кўп куч ва ғайрат сарфладилар. Олтита пахтакор республика партия-хўжалик активининг 24 сентябрда Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишида дала меҳнатчилари янги, оширилган социалистик мажбуриятлар олишди. Ўзбекистон деҳқонлари давлатга 4.850 минг тонна, Туркманистон 945 минг тонна, Тожикистон 775 минг тонна, Озарбайжон 450 минг тонна, Қозоғистон 300 минг тонна ва Қирғизистон 200 минг тонна пахта сотишга ваъда қилишди. Ҳаммаси бўлиб мамлакат 7.520 минг тонна, яъни рекорд миқдорида пахта олади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топшириш чоғида сўзлаган нутқида бундай деди: «Партиямиз Марказий Комитети бу мажбуриятларни табриклайди. Марказий Комитет Пленумларининг қарорларида белгилаб берилган, сўнгра партия XXIII ва XXIV съездларининг қарорларида мустаҳкамланиб, ривожлантирилган партия сиёсати тўхтовсиз кўпайиб бораётган мунтасил мўл ҳосил тариқасида ўз самараларини бераётганлиги мана шу рақамларда яққол кўриниб турибди. Бу йўл, ўртоқлар, бирдан-бир тўғри йўл, бирдан-бир тўғри сиёсат эканлигини турмушнинг ўзи исботлаб бермоқда. Совет пахтачилиги юксалмоқда, дадил қадамлар билан олға ривожланмоқда. Мамлакатимиз халқимиз учун зарур бўлган мана шу ғоят қимматли хом ашёни йилдан-йилга тобора кўпроқ олаверади».

Ҳозирги кунда пахта далаларида иш қизиб кетди. Терим маъракаси арафасида Ўзбекистоннинг механик-ҳайдовчилари мамлакатнинг барча пахтакорларига мурожаат қилиб, уларни пахта теримини намунали ўтказиш учун, давлатга пахта сотиш мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақирдилар. Минглаб пахтакорлар КПСС Марказий Комитети маъқуллаган бу ватанпарварлик чақириғига жавобан иш бошлаб юбордилар. Пахта теришда катта натижаларга эришилаётганлиги тўғрисида далалардан хабарлар келиб турибди. Сурхондарёдаги Раҳимов номли совхозда механик-ҳайдовчи Ж. Рустамов ҳар куни машинада терилаётган пахтани 25 тоннага етказди. У мавсум бошидан бери шу дамгача машина бункеридан 300 тоннадан зиёдроқ пахта тўкди. Туркман механизаторлари О. Бегенчев ва М. Бойназарова, Тожикистондан Д. Нурматова, бошқа республикаларнинг кўпгина пахтакорлари аъло кўрсаткичларга эришдилар.

Ишларни механизациялаш даражаси ошиб кетганлиги, пахтакорларнинг маҳорати, мусобақа кенг қулоч ёзганлиги бу йил терим суръатларини тезлатишга имкон берди. Бир қанча районларда ҳар куни тайёрлаш пунктларига йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида пахта топширилмоқда. Андижон областида пахта териш айниқса муваффақиятли бормоқда. Бу областда ҳар куни йиллик планнинг беш процентидан зиёдроқ миқдорда пахта топширилмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси Ўзбекистон колхозлари ва совхозларининг шу дамгача давлатга 1,5 миллион тоннадан зиёдроқ, яъни ўтган йилнинг шу кунидагига нисбатан икки баравар кўп пахта сотишларига имконият берди. Туркманистоннинг тайёрлов пунктларига 320 минг тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» топширилди, Тожикистон хўжаликлари Ватан хирмонига 260 минг тонна пахта тўкдилар.

Бироқ ҳали ҳамма жойда ҳам пахта териш суръатлари шу қадар тез бораётир деб бўлмайди. Бир қанча районларда меҳнатни рационал равишда ташкил этишга аввалгидек кам эътибор берилмоқда, пахта териш техникаси яхши тайёрланган эмас, натижада ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда, толанинг сифати пасайиб кетмоқда. Самарқанд ва Тошкент областларининг хўжаликлари ўзларининг имкониятларидан тўла равишда фойдаланаётганлари йўқ. Мари, Чоржўй областларининг, Тожикистондаги Ҳисор ва Кўлоб водийларининг далаларида техника бекор туриб қолаётганлиги тўғрисида «Правда»га сигналлар келмоқда. Партия ва совет органлари ишни яхшилашга, кадрларга нисбатан талабчанликни оширишга ва пахта териш суръатларини тезлаштиришга қатъий равишда эришишлари лозим.

Пахта далаларида ишга тушаётган техника йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Бу йил Ўзбекистон деҳқонлари 2,5 миллион тонна пахтани машиналарда териб олишга қарор қилдилар. Бироқ пахтанинг бир қисми аввалгидек қўлда терилмоқда. Бу соҳада муваффақиятни қўлга киритиш кучларни моҳирлик билан жой-жойига қўйиб ишлатишга, ишларни самарали ташкил этишга кўп жиҳатдан боғлиқ. Шу даврда партия комитетлари зиммасида масъулиятли вазифалар турибди. Улар қишлоқдаги бутун ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларга бош бўлишлари лозим. Пахтакорлар мусобақасини авж олдиришга, деҳқонларни яхши рағбатлантиришга, далада ишлаб турганларнинг юксак даражада унумли меҳнат қилиши ва турмуш шароити тўғрисида ғамхўрлик қилинишига алоҳида эътибор берилиши зарур. Матбуот, радио, телевидение йиғим-терим кунларида ишларнинг боришини кенгроқ ёритишлари, илғорлар тажрибасидан ҳаммани хабардор қилишлари лозим.

Ҳозир фақат пахтазорлардагина эмас, бошқа экинзорларда ҳам иш қизиб кетган. Сабзавот ва мевалар ҳосилини териб олиш, ем-хашак тайёрлаш, чорва қишловига биноларни ҳозирлаб қўйиш — мана шуларнинг ҳаммаси муҳим иш, ҳаммаси диққат ва эътиборни талаб қилади. Келгуси йил ҳосили учун ҳам пухта замин тайёрлаб қўйиш керак, албатта. Пахтакор республикаларнинг хўжаликлари неча минг гектарлаб ерларни шудгор қилиб қўйишлари лозим. Аммо кўпгина районларда бу ишга ҳали чинакам киришилгани йўқ. Фурсат бой бериб қўйилса, эртаги кунга зарар етказилади. Шу сабабли ишни жуда қисқа вақт ичида тўғрилаб олишнинг, агротехника ишларининг бутун комплексини намунали бажаришнинг аҳамияти катта.

Пахта далаларининг меҳнатчилари масъулиятли, юксак марраларни белгилаб олишди. Улар пахтани тезроқ йиғиб-териб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, сўзларининг устидан чиқиш, давлатга юқори сифатли толани кўпроқ бериш учун бутун кучларини сарфламоқдалар. Пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилишининг қатнашчилари, беш йилликнинг учинчи йилини меҳнатда янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан якунлаймиз, деб КПСС Марказий Комитетига ваъда беришди. Партия, бутун совет халқи бу ваъданинг шараф билан бажарилишига ишончлари комил.

(«Правда»нинг 26 сентябрдаги бош мақоласи).

ЭНГ КАТТА ИМТИҲОН

Ш. РАШИДОВ,
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

ПАХТА — серқуёш ернинг бебаҳо тухфаси. У бутун мамлакатимизнинг катта бойлиги. Пахтадан ва уни қайта ишлаш маҳсулотларидан олиниши мумкин бўлган нарсаларнинг ҳаммасини санаб адо қилиб бўлмайди. Шуларнинг ҳаммаси мамлакатга жуда зарур, кўп миқдорда керак. Ғалла, металл, нефть, кўмир каби пахта ҳам Ватанга ғоят зарур.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети пахтачилик эҳтиёжларига сарфланаётган капитал маблағларни, етказиб берилаётган қишлоқ хўжалик техникасини, минерал ўғитларни ва бошқа моддий-техника ресурсларини йил сайин кўпайтирмоқда. Пахта ҳосилдорлигини ошириш ва унинг ялпи ҳосилини кўпайтириш учун бутун шарт-шароит вужудга келтирилган. Шунинг учун ҳам республиканинг пахта тайёрлаш пунктларида оппоқ пахта уюмлари йилдан-йилга кўпаймоқда.

Тўрт миллион саккиз юз эллик минг тонна «оқ олтин»! Ўтган куни пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилишида шу рақам тилга олинди. Бу — Ўзбекистон пахтакорларининг беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили учун олган мажбурияти. Партияга, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Леонид Ильич Брежневга берилган сўз мана шундай бўлди. Шунинг учун ҳам пахтакорлар Ўзбекистон пахтасининг энг охирги тоннаси давлатнинг катта хирмонига тўкилмагунча ҳормай-толмай меҳнат қилаверадилар. Эндиликда бу рақам пахтакорларимизнинг байроғи, албатта қўлга киритиладиган марра бўлиб қолади.

Пахтакорларимиз кузги терим маъракасига осон йўл билан келганлари йўқ. Улар қаттиқ имтиҳондан ўтдилар. Баҳорнинг ноқулай об-ҳаво шароити ва одатдан ташқари саратон иссиғи уларни имтиҳондан ўтказди. Табиат кучлари билан бўлган бу тўқнашувда деҳқонларимиз бўш келганлари йўқ. Мўл ҳосил етиштирилди. Миллион-миллион ғўза туплари, лўппи бўлиб очилган кўсаклар бизларни қувонтирмоқда. Юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун мустаҳкам замин яратилган ҳозирги пайтда эса етиштирилган ҳосилнинг тақдири учун алоҳида масъулият механизаторлар зиммасида турибди.

Беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йилида республика пахтакорларининг машиналардан умидлари катта. Пахта терим маъракасида ҳар кун, ҳар соат ғанимат. Ўзбекистон ССРнинг механик-ҳайдовчилари пахтани ўз кучимиз билан териб олайлик, деган чақириқ билан бошлаб берган ташаббусни КПСС Марказий Комитети маъқуллади.

«Зангори кемалар»нинг капитанлари бу проблемага амалий манфаатдорлик билан, давлат нуқтаи назаридан қараб иш бошладилар. Шонли механизаторларимиз пахта териш машиналарининг бункерларидан камида икки ярим миллион тонна пахта тўкиш мажбуриятини олдилар. Дала гвардиячилари бу юксак маррадан ўзиб кетишларига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

Ҳосилни йиғиб-териб олишни қисқа муддат ичида тамомлашимиз, юксак мажбуриятларни бажаришимиз, бир грамм ҳам «оқ олтинни» нобуд қилмаслигимиз керак. Ҳозир бундан кўра муҳимроқ ва фахрлироқ вазифа йўқ. Бу — республикадаги барча меҳнатчиларнинг шарафли иши.

Хоҳ прогрессив агротехника ва кенг механизация бўлсин, хоҳ қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кенг химиялаштириш ва уни интенсивлаштириш бўлсин, деҳқоннинг бугунги меҳнати учун характерли бўлган янгиликларнинг ҳаммаси қишлоқ комсомолларининг ва айниқса, ёш механизаторларнинг булоқдек қайнаб турган ташаббуси билан чамбарчас боғланган.

Фақат республикадагина эмас, шу билан бирга бутун мамлакатда ҳам танилган пахта далаларининг усталари йигитлар ва қизлар орасида оз эмас. Республика деҳқонлари етиштирган мўл «оқ олтин» ҳосилига ёш деҳқонларимизнинг қўшган ҳиссалари анча салмоқли. Бу йилги терим мавсумида 35 мингта пахта териш машинасининг ҳар учтасидан бирини комсомол механизаторлар бошқармоқда. «Оқ олтин»ни йиғиб-териб олиш ишида эса ҳаммаси бўлиб бир миллиондан ортиқ ёш азаматлар қатнашмоқда.

Тўққизинчи беш йиллик учинчи ҳал қилувчи йилнинг топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун авж олиб кетган социалистик мусобақада ёшлар аввалгидек актив қатнашмоқдалар. Ҳозирги вақтда комсомолларнинг зарбдор отрядлари меҳнат қилмаётган биронта ҳам участка, йўқ деса бўлади.

Леонид Ильич Брежнев КПСС XXIV съездига қилинган ҳисобот докладида айтиб ўтганидек, «хўжалик ва маданий қурилишнинг комсомоллар ғайрати, ижоди ва ташаббуси татбиқ қилинмаётган биронта участкани ҳатто тасаввур қилиш қийин».

Ўтган йилларнинг тажрибаси шуни кўрсатиб турибдики, комсомол-ёшларнинг комплекс механизация бригадалари кекса пахтачилик усталарининг тажрибаларидан фойдаланиб, илғор фан муваффақиятларини, иш унуми юксак бўлган замонавий техникани ишлаб чиқаришга жорий қилиб, энг кам меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда пахтадан мўл ҳосил олмоқдалар. Шу билан бир вақтда, бу бригадалар деҳқонларнинг ўрнини босадиган муносиб кишилар тайёрлашнинг амалий мактабидир. Ҳозирги кунда Абдусаттор Қурбонов, Чиннихол Худоёрова, Жиянқул Рустамов, Анорхон Эргашева, Қувондиқ Абдураззоқов, Саодат Тоштемирова ва ернинг чинакам хўжайинлари бўлган бошқа жуда кўп қаҳрамонларнинг номлари бутун мамлакатга маълум.

Республика комсомол ташкилоти пахтачиликда механизациянинг жорий қилинишини оталиққа олганига ўн беш йилдан ошиб кетди. Бу вазифани ҳал этишда комсомол комитетлари қишлоқ ёшлари орасидан механизатор кадрлар тайёрлаш ва комплекс механизациялашган бригадалар тузиш масалаларига асосий эътибор бермоқдалар. Кейинги уч йилнинг ўзидагина 80 мингдан кўпроқ йигит ва қиз механизатор бўлиб қолди.

Комплекс механизацияни, фан-техника тараққиётини авж олдирмай туриб, пахта етиштиришни янада тобора кўпайтириш мумкин эмас, йиғим-терим техникаси комплексини қўллаш ҳосилни қисқа муддатларда териб олишга, пахтанинг сифатини оширишга, хўжаликларнинг даромадларини кўпайтиришга ва энг муҳими, жуда кўп кишиларни оғир қўл меҳнатидан ҳоли қилишга имкон беради.

Диққатга сазовор нарса шуки, пахтачиликни механизациялаш даражасини оширишга республика комсомолининг қўшаётган ҳиссаси йилдан-йилга тобора кўпаймоқда, механик-ҳайдовчининг меҳнати эса тобора жозибадор ва фахрли меҳнатга айланмоқда. Шаҳарлик ёшларимизнинг кўплари пахта териш машинасини ҳайдаш санъатини эгаллаб олиб, пахта терими мавсумида колхозларга ва совхозларга ёрдамлашиш учун ўз ихтиёрлари билан қишлоққа бориб ишламоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев партия-хўжалик активининг Тошкентдаги йиғилишида сўзлаган нутқида бундай деди: пахтани «оқ олтин» дейишади, мен уни дала меҳнатчиларининг олтин қўли билан етиштирган «оқ олтин» деб атаган бўлур эдим.

Партиянинг жанговар ёрдамчилари бўлган республика комсомолларининг, барча ёшларининг ватанпарварлик бурчи шуки, улар пахта учун олиб борилаётган умумхалқ курашининг актив қатнашчилари бўлишлари, далаларимизда етиштирилган «оқ олтин»нинг ҳаммаси қисқа муддатларда ва нобуд қилинмай йиғиб-териб олиниши учун ҳамма чораларни кўришлари керак. Республика комсомоли учун энг катта имтиҳон мана шу.

«Комсомольская правда», 26 сентябрь.

ШОДИЁНА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев Ўзбекистон ССР байроғига Халқлар дўстлиги орденини тақиб қўяётганлигини телевидение орқали кўриб турганимда қалбимни тўлдирган ҳис-туйғуларни сўз билан ифодалаш қийин.

Мен, камбағал деҳқон ўғли кўпгина унутилмас воқеаларнинг шоҳиди ва актив қатнашчиси бўлган кишиман. Босмачиларга қарши курашдим, ер-сув ислоҳоти ва коллективлаштиришни ўтказишда вакил бўлиб қатнашдим, Катта Фарғона каналини ва Фарҳод ГЭСини қурдик. Менинг кўз ўнгимда жонажон диёрим қиёфаси ўзгариб борди, кишилар ўзгарди — чор Россияси собиқ мустамлака ўлкасининг гуллаётган Совет Ўзбекистонига айланиш тарихий жараёни борди. Совет кишиларининг бутун ҳаётига сингиб кетган советлар мамлакати халқларининг улуғ дўстлиги барча муваффақиятларимизнинг энг муҳим сарчашмаларидан биридир.

Ўзбекистонга Халқлар дўстлиги ордени берилиши — коммунизм қуриш умумхалқ ишидаги хизматларининг эътирофидир. Бу мукофот қалбларимизни ифтихорга тўлдиради. Шу тантанали ва шодиёна дақиқаларда бундай деб айтгим келади: «Леонид Ильич Брежневнинг пахта далалари меҳнаткашларига қўли олтин кишилар, деб берган юксак баҳони оқлаш учун яна ҳам яхшироқ ишлаймиз. Бунга ишонинг, қардошлар. Коммунистик партия совет халқи олдига қўйган вазифаларни ҳал этишга қўшадиган ҳиссамизни бутун куч билан кўпайтириб бораверамиз».

Бузрукхўжа УСМОНХЎЖАЕВ,
Катта Фарғона каналидан фойдаланиш бошқармасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ЖИЗЗАХ. («Телефон орқали олинди). Район хўжаликлари машина терими планини муддатидан илгари ошириб бажардилар. Жами 15 минг тонна пахта пўлат этаклардан тўкилди. Ҳали колхоз ва совхозларда пахта кўп. Шуни ҳисобга олиб, район механизаторлари машина бункеридан яна 45 минг тонна «оқ олтин» тўкишга аҳд қилдилар. Ҳозирги вақтда колхоз ва совхозларда 250 дан ортиқ «зангори кема» юқори унум билан ишлаб турибди. Ҳар куни район бўйича социалистик мажбуриятнинг 5—5,5 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда. Район йиллик пахта тайёрлаш давлат планини 1 октябргача бажармоқчи.

Н. ҚАРШИБОЕВ.

МАШИНА ТЕРИМИ ҚИЗҒИН

НУКУС. («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Халқобод» совхози Кегайли районидаги йирик пахтакор хўжаликлардан ҳисобланади. Совхоз ишчилари, механизаторлари бу йил етиштирилган ҳосилнинг 80 процентини «зангори кема»ларда териб олишга қарор қилганлар. Пахтаси машинада териладиган майдонлар сифатли дефолиациядан чиқарилди. Совхоз районда биринчи бўлиб машина теримини бошлаган эди. Машиналар хирмонга барака киритяпти. 51 та пахта териш агрегати смена билан ишламоқда. Совхоз ҳар куни давлатга социалистик мажбуриятнинг 3—4 проценти миқдорида пахта топшираётир. Моҳир механизаторлардан Т. Колбоев, А. Урозов, Ж. Бекбергеновлар кунига 6—7 тоннадан «оқ олтин» теришаётир.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида
1973 йил 26 сентябрга бўлган
МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
Андижон	4,00	64,05	4,88	54,90
Қашқадарё	2,76	61,63	2,87	41,47
Сурхондарё	3,19	48,48	3,57	39,01
Фарғона	2,99	41,48	3,36	23,71
Наманган	3,55	40,12	5,45	40,04
Сирдарё	4,41	35,99	5,60	42,50
Бухоро	2,02	35,37	2,15	24,35
Тошкент	4,49	31,22	5,41	30,30
Хоразм	2,29	28,67	1,55	11,37
ҚҚАССР	1,63	25,18	1,22	11,95
Самарқанд	2,42	20,93	2,80	15,25
Республика бўйича:	3,12	39,61	3,78	31,38
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	2,18	39,53		
Қашқадарё	1,94	36,45		
Бухоро	0,74	7,95		
Республика бўйича:	2,01	36,21		

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

БЕЛГРАДДА МУЗОКАРАЛАР

БЕЛГРАД, 25 сентябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси Иттифоқ Ижроия Вечесининг Раиси Жемал Биедич ўртасидаги музокаралар давом эттирилди. Музокараларда актуал халқаро масалалар хусусида фикрлашиб олиш давом эттирилмоқда ва Совет—Югославия муносабатларини бундан буён ҳам ҳар томонлама ривожлантириш масалалари муҳокама қилинмоқда.

Ж. БИЕДИЧ ШАРАФИГА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

БЕЛГРАД, 26 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). Расмий дўстона визит билан Югославияга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин кеча ЮСФР Иттифоқ Ижроия Вечесининг Раиси Ж. Биедич шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида меҳмонлар орасида Югославия коммунистлар союзи Президиумининг аъзолари, ЮСФР Президиуми аъзолари, Иттифоқ скупштинаси раҳбар арбоблари, ЮСФР Иттифоқ Ижроия Вечеси аъзолари, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, фан ва маданиятнинг таниқли арбоблари, Югославия халқ армияси генераллари ва офицерлари, чет мамлакатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ва аъзолари, журналистлар бор эди. Қабул маросимида А. Н. Косигинга ҳамроҳ бўлган совет расмий кишилари, шунингдек СССРнинг ЮСФРдаги элчиси В. И. Степаков бор эди.

Қабул маросими дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

●

СКОПЛЕ, 26 сентябрь. (ТАСС). Югославия Социалистик Федератив Республикасида расмий дўстона визит билан меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун махсус самолётда Македония Социалистик Республикасининг пойтахти Скоплега келди.

Аэродромда Совет ҳукуматининг бошлиғини республика раҳбарлари табрикладилар.

ҚАРДОШЛАРЧА ҲАМКОРЛИК

25 сентябрда Москвада Ўзаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар — Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи, Чехословакия, шунингдек Югославия план ва молия органларининг вакиллари иштирокида машинасозлик ва енгил саноат министрликлари раҳбарларининг кенгаши очилди. Ўзаро Иқтисодий Ердам Кенгаши XXVII сессияси қарорлари асосида тўқимачилик саноати учун машина-ускуналар ишлаб чиқариш юзасидан халқаро хўжалик бирлашмасини ташкил этиш масалалари муҳокама қилинмоқда.

(ТАСС).

ЮРИСТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИ

25 сентябрда Москвада Ўзаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар социалистик иқтисодий интеграцияси ҳуқуқий негизларини такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган қиёсий-ҳуқуқий тадқиқотлар проблемаларига бағишланган илмий конференция очилди. Бутуниттифоқ совет қонунчилиги илмий-тадқиқот институти уюштирган бу конференция тўрт кун давом этади. Конференция ишида Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Румыния Социалистик Республикаси, СССР ва Чехословакия Социалистик Республикаси юстиция министрликларининг вакиллари ва илмий ходимлари иштирок этмоқда.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИНИНГ ТЕКСТИ БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИДА ТАРҚАТИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 сентябрь. (ТАСС). Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Олий Советининг шу йил 24 сентябрда Тошкентдаги қўшма тантанали мажлисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев сўзлаган нутқининг текстини СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий ваколатхонаси матбуот ҳужжати сифатида тарқатди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

Совет ва Сурия ёшлари дўстлиги ҳафталигида иштирок этаётган Сурия ёшлари делегациясининг аъзоларини 26 сентябрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин қабул қилди. У дўстона суҳбат чоғида меҳмонларга Ўзбекистон меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилишда эришган ютуқлар тўғрисида, КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга комсомоллар ва ёшлар қўшаётган ҳисса ҳақида гапириб берди. Совет Иттифоқи пахтакор республикалари партия-хўжалик активининг йиғилиши ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Олий Советининг республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган қўшма тантанали мажлисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг сўзлаган нутқи, деди И. Г. Анисимкин, республикамиз ҳаётида катта воқеа бўлди. (ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ҚУТЛОВЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми, Қозоғистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон республикасига ҳукуматнинг олий мукофоти — Халқлар дўстлиги орденини топширилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетини, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумини, Ўзбекистон ССР Министрлар Советини, қардош ўзбек халқини, Совет Ўзбекистонининг барча меҳнаткашларини Совет Қозоғистонининг барча меҳнаткашлари номидан қизғин ва самимий муборакбод қиладилар.

Бутун совет халқи сингари қозоқ халқи, кўп миллатли совет Қозоғистонининг барча меҳнаткашлари ССР Иттифоқини ривожлантириш ва мустаҳкамлашда социалистик миллатлар ва элатлар ўртасида дўстлик ва қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлашда катта хизматлар қилганлиги учун Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлигини зўр қувонч билан кутиб олдилар. Мана шу юксак мукофотни атоқли ленинчи, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик учун толмас курашчи, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг топширганлиги бизнинг ҳаммамизни айниқса қувонтиради.

Меҳнатсевар ва талантли ўзбек халқи, Совет Ўзбекистонининг барча меҳнаткашлари коммунистик қурилиш программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшаётганлигидан биз астойдил фахрланмоқдамиз. Ўзбек халқининг, Совет Ўзбекистони барча меҳнаткашларининг қўли, ижодий бунёдкорлик меҳнати билан, барча совет халқларининг ва биринчи навбатда улуғ рус халқининг қардошларча ёрдами туфайли, Ўзбекистон ССР саноати юксак даражада ривожланган ўлка, «оқ олтин» республикаси бўлиб қолди. Ўзбекистон энергетиклари, машинасозлари, металлурглари, химиклари, тўқувчилари, пахтакорлари, фан ва маданият арбобларининг ажойиб ишлари ҳаммани ғоят қойил қолдирмоқда. Уларнинг илҳомбахш меҳнати КПССнинг тарихий XXIV съезди белгилаган режаларни, беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили планларини бажаришда катта муваффақиятларга олиб келмоқда. Совет Ўзбекистонининг Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитетининг раҳбарлиги остида қилган бунёдкорлик ишлари — марксизм-ленинизм ғояларининг, КПСС ленинча миллий сиёсатининг тантанасини кўрсатувчи жонли далилдир.

Ўзбек ва қозоқ халқларининг дўстлиги жуда қадим замонлардан бошланган. Улар географик жиҳатдан бир-бирига яқин бўлганлиги учунгина эмас, балки шунингдек тарихий тақдирининг муштараклиги Ленин кўрсатган йўлдан бир сафда туриб ягона мақсад сари бораётганлиги учун ҳам бир-бирига қадрдондир. Бизнинг халқларимиз Россия пролетариати бошчилигида Советлар ҳокимияти учун курашдилар, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши ўтларида Октябрь ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар, беш йилликлар давомида зафарли меҳнатлари билан дўстлик ва қардошликни мустаҳкамладилар. Эндиликда, уларнинг бутун фикри-зикри ягона иштиёқ билан — ўз Ватани — Совет Социалистик Республикалари иттифоқининг шон-шуҳратини илҳомбахш меҳнатлари билан янада юксалтиришга қаратилгандир.

Бутун совет халқи сингари республикаларимиз меҳнаткашлари ҳам халқлар хавфсизлигини таъминлаш, жаҳон социализмининг позициясини мустаҳкамлаш борасида КПСС XXIV съезди белгилаб берган Тинчлик программасини амалга ошириш борасида ҳақиқатан ҳам жуда катта ишлар қилаётганлиги учун, мамлакатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш тўғрисида, совет халқи фаровонлигини янада яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлиги учун КПСС ленинчи Марказий Комитетига, Марказий Комитет Сиёсий бюросига, шахсан Леонид Ильич Брежневга чуқур миннатдорчилик изҳор қиладилар.

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг шон-шуҳрати йўлида КПССнинг тарихий XXIV съезди қарорларини бажаришда қардош Ўзбекистон коммунистларига, барча ишчиларига, колхозчиларига, зиёлиларига чин кўнгилдан янги-янги муваффақиятлар тилайдилар.

Яшасин бизнинг Улуғ Социалистик Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи.

Жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, унинг ленинчи Марказий Комитетига шон-шарафлар!

ҚОЗОҒИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ · **ҚОЗОҒИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** · **ҚОЗОҒИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.**

1973 йил, сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Азиз ўртоқлар!

Озарбайжон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиуми, Озарбайжон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги муносабати билан қардош Ўзбекистон меҳнаткашларини республика ишчилари, колхозчилари, зиёлилари номидан қизғин ва самимий муборакбод қиладилар.

Шу юксак мукофот ССР Иттифоқини ривожлантириш ва мустаҳкамлашда, социалистик миллатлар ва элатларнинг дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси қилган катта хизматлар, мамлакатимизнинг иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожига унинг қўшган ҳиссаси Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан эътироф этилганлигининг ифодасидир.

Сўнмас ленинча ғоялар нури билан чароғон бўлган Совет Ўзбекистони Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги остида улуғ рус халқи бошчилигидаги барча совет халқларининг саҳий ва холисона ёрдами туфайли тарихан қисқа муддат ичида ўтмишдан мерос бўлган қолоқликни тугатиб, қудратли индустриялашган, юксак даражада механикалашган қишлоқ хўжалигига, илғор маданиятга эга бўлган гуллаб-яшнаётган республикага айланди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш, тўққизинчи беш йиллик планларини бажариш учун курашда янги ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари ўзларининг интернационал бурчларини шараф билан адо этиб, пахта етиштиришни, пахтачилик учун замонавий машиналар ишлаб чиқаришни тинмай кўпайтирмоқдалар, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини муваффақият билан ривожлантирмоқдалар.

Кўп асрлардан бери ўзбек ва озарбайжон халқлари ўртасида мавжуд дўстлик совет йиллари давомида чинакам қардошликка айланди. Бизнинг пахтакорларимиз донғи кетган ўзбек пахта усталарининг тажрибаларини эгалламоқдалар, сизнинг ажойиб механизаторларингиздан ўрганмоқдалар. Ўзбекистон ва Озарбайжон нефтчилари, химиклари, чорвадорлари, фан ва маданият арбоблари ўртасида алоқа ва ўзаро ёрдам тобора кенгаймоқда ва турли соҳаларни қамраб олмоқда. Бу алоқалар республикаларимизнинг экономикасини, халқларимизнинг маънавий ҳаётини бойитмоқда.

Озарбайжон меҳнаткашлари коммунизм қурилишида ўзбек биродарларининг эришган ажойиб муваффақиятларини кўриб астойдил қувонмоқдалар. Улар Ватаннинг муносиб мукофоти топширилиши каби катта бахтга эришиш шодиёнасини биргаликда баҳам кўрадилар ва чин кўнгилдан Сизларга янгидан-янги катта бунёдкорликлар тилайдилар.

Яшасин уч орденли Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг мустаҳкам гарови СССР халқларининг абадий ва бузилмас дўстлиги!

Яшасин давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи ва виждони — Улуғ коммунистлар партияси!

ОЗАРБАЙЖОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ · **ОЗАРБАЙЖОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** · **ОЗАРБАЙЖОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.**

1973 йил, сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Азиз ўртоқлар!

Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасига Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги муносабати билан. қирғиз халқи номидан Совет Қирғизистонининг барча меҳнаткашлари номидан қардош Ўзбекистон ишчилар синфини, колхозчи-деҳқонларини, меҳнаткаш зиёлиларини, барча меҳнаткашларини қизғин ва самимий табриклайдилар ва муборакбод қиладилар.

Завқ-шавқ билан тўлиб тошган мана шу тантаналарда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг иштирок этганлиги ҳамда Ватаннинг олий мукофотини Сизнинг республикангизга топширганлиги бутун кўп миллатли совет оиламиз учун қувончли воқеадир.

Қардош Ўзбекистон меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг ленинчи Марказий Комитетининг доно раҳбарлиги остида барча совет халқлари билан мустаҳкам ҳамкорликда Улуғ Ватанимиз шонли ғалабалари ва бунёдкорликлари солномасига кўпгина ажойиб саҳифалар ёздилар, КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Улуғ Ленин кўрсатган йўлдан бир сафда туриб бораётган Совет Иттифоқи халқларининг мустаҳкам қардошларча дўстлиги коммунизм қуриш учун курашда кучларимизнинг битмас-туганмас манбаидир. Барча синовлардан ўтган, кураш ва меҳнатда тобланган халқларимиз дўстлиги, ленинча миллий сиёсат тантанасини кўрсатувчи ажойиб далилдир.

Улуғ социалистик Ватанимиздаги барча халқлар тақдирида бўлгани сингари ўзбек ва қирғиз халқларининг тарихий тақдирида ҳам халқларимиз дўстлиги мислсиз катта роль ўйнамоқда.

Мана шу тантанали дамларда биз барча совет халқларини ягона интернационал оила қилиб жипслаштиришда, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини вужудга келтириш ва мустаҳкамлашда улуғ рус халқининг ғоят катта тарихий хизматини яна бир марта чин кўнгилдан таъкидлаб ўтамиз.

Азиз ўртоқлар, Ватаннинг юксак мукофотига сазовор бўлганлигингиз туфайли буюк қувончингизга қўшиламиз, меҳнатсевар ва талантли ўзбек халқига, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига янада гуллаб яшнашини, бахт-саодат, коммунизм қурилишда, партия XXIV съездининг тарихий қарорларини, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишда янги-янги ғалабалар тилаймиз.

Совет халқларининг қардош оиласида уч орденли Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси тобора гуллаб-яшнайверсин!

Яшасин Социалистик Ватанимиз халқларининг ленинча дўстлиги!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

ҚИРҒИЗИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ · **ҚИРҒИЗИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** · **ҚИРҒИЗИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.**

1973 йил, сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Тожикистон Компартияси Марказий Комитети, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети катта тарихий тантана — Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги муносабати билан қардош ўзбек халқини, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларини Тожикистон ССР республикасининг ишчилар синфи номидан, колхозчи деҳқонлари ва халқ зиёлилари номидан қизғин ва самимий қутлайдилар.

Эндиликда, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг байроғида совет халқлари улуғ социалистик қардошлигининг, ленинчи Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимизда коммунизм қуриш учун олиб борилаётган ялпи курашда уларнинг монолит бирлигининг рамзи ва мужассам далили бўлган яна бир орден ярқираб турибди.

Халқлар дўстлиги ордени — совет халқлари ўртасида қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда ўзбек халқи, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари қўшган ҳиссага берилган юксак баҳо, кўп миллатли улуғ Ватанимиз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга уларнинг катта ҳисса қўшганлиги эътироф этилганлигининг рамзидир. Халқлар дўстлиги ордени Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Ўзбекистон ССРнинг босиб ўтган кураш, меҳнат ва ғалабалари шонли йўлини муносиб якунлайди.

Социал-иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида Ўзбекистон Республикасининг эришган ғоят буюк муваффақиятлари учун ўзбек биродарлари билан бирга Тожикистон меҳнаткашлари ҳам фахрланмоқда. Бу муваффақиятлар — партиямиз ленинча миллий сиёсатининг, Совет Социалистик тузумининг энг буюк ва энг қимматли ғалабаларидан бири — пролетар интернационализми Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошлик принципларининг буюк ўзгартирувчилик кучини кўрсатувчи яққол далилдир.

Эндиликда Совет Ўзбекистони қардош республикалар билан биргаликда коммунистик қурилиш йўлидан комил ишонч билан олға бормоқда. Унинг ишлаб чиқарувчи кучлари кун сайин мустаҳкамланмоқда. Замонавий, қудратли саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. Юксак механизациялашган қишлоқ хўжалиги тобора юксалмоқда. Ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик, ўз характери билан чуқур интернационал маданияти эришаётган муваффақиятлар олмос сингари ярқираб турибди.

Улуғ Ватанимизнинг ҳамма бепоён ўлкаларида бўлгани сингари Совет Ўзбекистонининг барча шаҳар ва қишлоқларида ҳам шу кунларда меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик зарбдорлаоча бунёдкорлик иши жўш урмоқда. Учинчи ҳал қилувчи йилнинг ва умуман беш йилликнинг социалистик мажбуриятларини бажаришда эришаётган муваффақиятларингизни кўриб қувонмоқдамиз. Ўзининг юксак мажбурияти — мамлакатга 4 миллион 850 минг тонна қимматбаҳо техника хом ашёси — пахта сотиш мажбурияти ҳисобидан ҳозирнинг ўзидаёқ иккинчи миллион тоннасини териб олаётган Ўзбекистон пахтакорларининг фидокорона меҳнатини бизнинг бутун мамлакатимиз зўр эътибор билан кузатиб бормоқда. КПСС ва Совет давлати олиб бораётган ички ва ташқи сиёсатнинг жуда катта муваффақиятлари, вужудга келган қулай ташқи сиёсий вазият бутун халқнинг ғайрат шижоатини юксалтиришга кўмаклашмоқда. Бу эса Тинчлик программасини амалга ошириш, халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчлик кучларини бирлаштириш соҳасида КПСС Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг муайян мақсадни кўзлаб, донолик билан ва узоқни кўриб қилаётган ишларининг бевосита натижасидир.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми, Министрлар Совети, Сиз учун мана шу катта умумхалқ байрами шодиёнаси кунларида Тожикистон ССРнинг барча меҳнаткашлари номидан қардош ўзбек халқига КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини бажаришда янги-янги муваффақиятлар ва бунёдкорликлар, кўп миллатли улуғ Ватанимизнинг бахт-саодати, унинг экономикаси ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлида, совет халқининг гуллаб-яшнаши ва фаровонлиги йўлида мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда Ўзбекистон Республикасининг қўшаётган ҳиссаси янада кўпайишини тилайди.

Яшасин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи халқларининг улуғ ва бузилмас дўстлиги!

Коммунистик партияга ва унинг ленинчи Марказий Комитетига шон-шарафлар.

ТОЖИКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ · **ТОЖИКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** · **ТОЖИКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.**

1973 йил, сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Азиз ўртоқлар!

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасига ҳукуматнинг олий мукофоти — Халқлар дўстлиги ордени топширилиши муносабати билан Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини, қардош ўзбек халқини республиканинг коммунистлари барча меҳнаткашлари номидан қизғин ва самимий табриклайдилар.

Юксак мукофотни атоқли партия ва давлат арбоби, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев топширганлигини биз, айниқса ҳушнудлик билан таъкидлаб ўтамиз. Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Совет халқи учун, жаҳон социалистик ҳамдўстлиги учун, бутун прогрессив инсоният учун қилаётган хизматлари ҳамма томондан тақдирланмоқда.

Ўзбекистон ССРнинг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги коммунистик қурилиш ишига, Улуғ Ватанимиз халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошликни мустаҳкамлаш ишига Ўзбекистон меҳнаткашлари катта ҳисса қўшаётганлиги эътироф этилганлигини билдиради.

Экономикани, фан ва маданиятни ривожлантиришда қардош ўзбек халқининг эришаётган муваффақиятларини кўриб, Туркманистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари астойдил қувонмоқдалар. Ҳозир Совет Ўзбекистони Шарқда социализмнинг ёрқин машъалидир. Ўзбекистон совет халқларининг қардош оиласида Коммунистик партия раҳбарлигида юксак даражада ривожланган замонавий индустрияга, йирик механикалашган қишлоқ хўжалигига, илғор социалистик маданиятга эга бўлган республикага айланди.

Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлилар ўзининг фидокорона меҳнати билан республика қиёфасини тамомила ўзгартириб юборди. Оғир индустрия, машинасозлик, химиянинг илғор корхоналари, юксак ривожланган колхозлар ва совхозлар, олимларнинг, инженер-техниклар фикрининг эришаётган катта муваффақиятлари, адабиёт ва санъатнинг талантли асарлари фақат ўзбек халқининггина эмас, балки шунингдек, бутун совет халқининг ҳам ифтихоридир.

Қардош Ўзбекистон энг қимматли техника экини — пахта етиштиришда ҳақиқатан ҳам жуда катта муваффақиятларга эришди. Ўзбекистон пахтакорлари Ўзбекистонни мамлакат пахтачилигининг асосий базасига айлантириб, совет халқининг улкан пахта учун кураш тарихига ёрқин саҳифа ёздилар. Эндиликда, Ўзбекистон 4 миллион 850 минг тонна юксак сифатли «оқ олтин» учун курашмоқда. Азиз биродарлар ва опа-сингиллар, биз ҳаммамиз пахта етиштириш юксак маҳоратини сизлардан ўрганмоқдамиз.

Ўзбекистон ва Туркманистон пахтакорларининг мусобақаси ва ўртоқларча ўзаро ёрдами йил сайин кучайиб ажойиб самаралар бераётганлигидан сиз билан бирга биз ҳам қувонмоқдамиз. Бу мусобақа ва ёрдам традиция бўлиб, коммунистик қурилиш тажрибасини бойитишга, халқларимиз ўртасида интернационал дўстликни янада кўпроқ мустаҳкамлашга кўмаклашмоқда.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида қолоқликдан тараққиёт чўққилари сари улуғ йўлни босиб ўтган Совет Ўзбекистони мисолида бутун дунё социалистик тузумнинг чексиз устунликларга эга эканлигига амин бўлмоқда. Мана шу муваффақиятларнинг ҳаммаси жонажон Коммунистик партиянинг кун сайин қилаётган меҳрибонлиги ва раҳбарлиги натижаси, унинг доно ленинча миллий сиёсатининг, мамлакатимиздаги барча халқларнинг, аввало, улуғ рус халқининг бераётган ўзаро ёрдами, уларнинг мустаҳкам дўстлиги, бирлиги ва қардошлигининг натижасидир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари қардош республикалар халқлари билан ёнма-ён туриб, социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб бормоқдалар, КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини бажариш учун беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили планлари ва мажбуриятларини бажариш учун муваффақиятли кураш олиб бормоқдалар.

Совет Ўзбекистонининг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланиши социализмнинг энг буюк ва энг қимматбаҳо ғалабаларидан бири — Совет халқлари қардошлик ва ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлашга Совет Ўзбекистони катта ҳисса қўшганлиги эътироф этилганлигини билдиради.

Ўзбек ва туркман халқлари қадим замонлардан бери бир-бири билан дўстдир. Бу дўстлик совет ҳокимияти йилларида айниқса, мустаҳкамланди ва чинакам қардошларча дўстлик бўлиб қолди, коммунизм қурилиши йўлидаги умумий курашда темир метиндек мустаҳкамланди ва ривожланди.

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети қатъий ишонч билдириб айтадиларки, Ўзбекистон Меҳнаткашлари КПСС раҳбарлигида кучларимизнинг манбаи ва барча ғалабаларимизнинг гарови бўлган Ватанимиз халқлари ўртасидаги дўстликни ва интернационал алоқаларни бундан буён ҳам авайлаб сақлайдилар ва мустаҳкамлайдилар, ўзларининг бутун кучлари, билим ва тажрибаларини улуғ умумхалқ ишига — мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш ишига бағишлайдилар, КПСС XXIV съезди белгилаган улуғвор планларни амалга оширишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Улуғ Ватанимиз мустаҳкам қудратининг таянчи бўлган совет халқлари бузилмас дўстлиги мустаҳкамланаверсин ва гуллайверсин!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

ТУРКМАНИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ · **ТУРКМАНИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** · **ТУРКМАНИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.**

1973 йил, сентябрь.

ДЎСТЛИК — ЁШЛАР БАЙРОҒИ

Совет — Сурия ёшлари дўстлиги ҳафталиги ниҳоясига етди. Якунловчи кун программаси назарий семинар билан бошланди. Бу семинар коммунистик жамият қуриш учун курашда, ёшларнинг империализмга қарши фронтини мустаҳкамлашда совет ёшларининг ролига бағишланди.

26 сентябрь кечқурун Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида дўстлик ҳафталигининг тантанали ёпилиш маросими бўлиб ўтди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов ўз нутқида дўстлик ҳафталиги Совет Иттифоқи билан Сурия ёшлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган муносабатларнинг ёрқин намойишига айланганлигини, ҳар иккала мамлакат ёшлари ўртасидаги ўзаро муносабатларни кучайтиришга ёрдам берганлигини таъкидлаб ўтди.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган Сурия ёшлари делегациясининг раҳбари, Сурия революцион ёшлари союзининг вице-президенти Маън Низомиддин нутқ сўзлади. У делегация Ўзбекистонда хушнудлик билан кутиб олинганлиги учун чуқур миннатдорчилик билдириб, дўстлик ҳафталигининг ўтказилиши СССР билан Сурия ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга қўшилган яна бир ҳисса бўлиб хизмат қилади, деди.

Совет ёшлари делегациясининг раҳбари, СССР ёшлар ташкилотлари комитети раисининг ўринбосари В. Н. Ринза ҳам тўпланганлар ҳузурида нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ФАРҒОНА, 26 сентябрь. (ЎзТАГ). Фарғона область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленуми пахта териш ва тайёрлаш суръатларини кучайтириш ҳамда қишлоқ хўжалик меҳнатчилари қабул қилган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига бағишланди. Бир қанча район партия комитетларининг секретарлари пахта тайёрлашнинг бориши ҳақида ахборот бердилар. Область пахта далаларининг меҳнатчилари Ўзбекистонга Халқлар дўстлиги ордени топширилганлигига жавобан бу йил камида олти юз минг тонна пахта йиғиб-териб олиш юзасидан Ватанга берилган ваъдани шараф билан бажариш учун бутун кучларини сарфлаяжакларини пленумда таъкидлаб ўтилди.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. А. Ф. Гаврилов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан у Фарғона область партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди. В. П. Есин Фарғона область партия комитетининг иккинчи секретари қилиб сайланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов нутқ сўзладилар.

ЎРГАНСА АРЗИЙДИ

БУХОРО. Бу ерда Бутуниттифоқ конференцияси очилди. Конференцияда газ конларидан фойдаланиш соҳасидаги илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш проблемалари кўриб чиқилади. Совет Иттифоқининг «зангори олов пойтахт»ларидан бирига 200 дан кўпроқ олим ва кўпгина инженерлар келишди. «Ўзбекгазпром» бирлашмасининг тажрибаси конференция диққат марказларидан бирида туриши кутилмоқда. Бу бирлашма коллективи таркибида олтингугурт кўп бўлган ноёб газ конларини ўзлаштиришда ажойиб муваффақиятларга эришди. Бухоро оловкорлари конларни комплекс автоматлаштириш соҳасида ҳам бой тажрибага эга. Эндиликда бу тажриба Тюмень ва Туркманистоннинг катта ер ости хазиналарини ўзлаштиришда фойдаланилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ П. ҚАЮМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Пўлат Қаюмов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1973 йил 26 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

ПАБЛО НЕРУДА ХОТИРАСИ

Сантьягодан қайғули хабар келди: Чилининг атоқли коммунист шоири, тинчлик учун мард курашчи, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Пабло Неруда 70 ёшида вафот этди. Замонамизнинг буюк ҳаракати — тинчлик тарафдорлари жаҳон ҳаракатининг вужудга келиши ва ривожланиши билан номи чамбарчас боғланган кишининг қалби уришдан тўхтади. П. Неруда Фредерик Жолио-Кюри, А. Фадеев ва бошқа жаҳондаги атоқли арбоблар билан бирга тинчликни ҳимоя қилувчи маданият арбобларининг 1948 йилда Вроцлавда ўтказилган жаҳон конгрессининг, тинчлик тарафдорларининг 1949 йилда Парижда бўлиб ўтган биринчи жаҳон конгрессининг, тинчлик учун курашувчиларнинг кўпгина бошқа жаҳон ва миллий анжуманлари ташкилотчиларидан бири эди. Ялпи тинчлик, халқлар озодлиги ва хавфсизлигини ҳимоя қилишга қаратилган унинг оташин овози жаҳоннинг барча қитъаларида янграб, яхши ниятли кишиларнинг ҳаммасини ҳамкорликка ва биргаликда ҳаракат қилишга даъват этди. У йигирма йилдан кўпроқ вақт мобайнида Жаҳон Тинчлик Кенгашининг аъзоси, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти комитетининг аъзоси бўлди.

Чили шоири ва жамоат арбоби Пабло Неруда илҳомбахш сўзи, ёрқин ўзига хос ижоди билан бутун ҳаёти давомида халқлар бахт-саодати учун курашди, бутун Латин Америкасининг чинакам шоири, унинг кураши ва орзу-умидлари куйчиси бўлди.

Жаҳон жамоатчилиги Пабло Неруданинг прогрессив фаолиятини ҳақли суратда тақдирлади. Унга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти, халқаро тинчлик мукофоти, Нобель мукофоти берилди.

П. Неруда Чили халқининг манфаатларини ҳимоя қила туриб, унитилмас президент Сальвадор Альенде бошлиқ Халқ бирлиги ҳукумати ҳокимият тепасида турган йилларда чет элларда дипломат сифатида ўз ватанининг муносиб вакили бўлди.

Совет тинчлик тарафдорлари совет мамлакатининг дўсти, тинчлик учун, бутун инсониятнинг порлоқ келажаги учун толмас ва оташин курашчи — Пабло Неруданинг вафот этганлиги тўғрисидаги хабарни эшитиб чуқур қайғуга тушдилар.

Пабло Неруданинг вафот этганлиги — совет ва тараққийпарвар жаҳон жамоатчилиги учун, барча тинчлик тарафдорлари учун оғир жудоликдир.

Совет кишилари унинг тинчлик ва инсоният тараққиёти йўлидаги шонли жанговар ишларини ҳеч қачон унутмайдилар.

Атоқли шоир ва граждан тўғрисидаги порлоқ хотира совет кишиларининг, барча мамлакатлар ва қитъалардаги миллион-миллион тинчлик тарафдорларининг миннатдор хотирасида абадий сақланиб қолади.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети. «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти комитети.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

ЖОНКУЯР

ИЗБОСКАН, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан телефон орқали олинди). «Октябрь 50 йиллиги» совхозидаги халқ шодиёнасининг чеки йўқ. Дилларда қувонч, лабларда ханда. Бунинг боиси бор. Касб инсонни улуғлайди деганлари рост экан. Она изидан бориб сигир соғувчилик касбини эгаллаган ва кўп, серқаймоқ сут соғиб олишда ажойиб муваффақиятларга эришган сут-товар фермасининг ходими Султон Тожибоевга СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Уни муборакбод этгани юзлаб ҳамқишлоқлари келишди. Улар орасида партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг вакиллари ҳам бор эди.

Шу ерда совхоз директори Холжўра Ғозиев билан учрашиб суҳбатлашдик. Гап Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Султон Тожибоевнинг меҳнат фаолияти ҳақида борди.

— Меҳнатсевар йигит, — деди директор вазмин оҳангда, — кишин-ёзин тиниб-тинчимайди, мақсади битта: сигирлардан иложи борича кўп сут соғиш. Бузоқ олишда ҳам унга тенг келадигани йўқ. Сут таркибидаги мойни кўпайтирсам дейди. Яхши шогирдлар тайёрлаяпти. Сут-товар фермасидаги ишларни механизациялаш ҳам унинг номи билан боғлиқ.

— Фермада кўпдан бери ишлайдими? — сўрадик директордан.

— 1958 йилда ишга юборган эдик. 1964 йилдан буён сигир соғади. Унинг ташаббуси билан «Тарифель» соғиш агрегатини ўрнатдик. Султонбой шогирди Кўзихон Мўминова билан шу агрегатда 80 та сигир соғади. Ўтган йилги ютуқлари чакки эмас эди. Аммо бу йилгиси жуда қувончли бўлди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги тўйига тўёна тайёрлашга ҳаракат қиляпти. Ўтган саккиз ойда ҳар бош сигирдан 2.717 литрдан сут соғиб олди, азамат.

Суҳбатга совхоз бош зоотехниги Уммат Маматкаримов қўшилди.

— Сигирлари қийғос сутга кирди, — деди зоотехник, — 4000 литрдан сут соғиш ҳақидаги мажбуриятини сўзсиз бажаради. Сафдошларидан Галина Зайкова, Лида Ботирова ва бошқалар ҳам қаҳрамонимизга тенглашиш учун курашяпти.

Директор ўзининг сўзида Султонбой она изидан боряпти деди.

— Шундай, унинг онаси Анорхон опа Тожибоева ҳозир ҳам ҳар бош сигирдан 3.000 литрдан сут олишга сўз берган. Мажбуриятни бажарай деб қолди. Аслида Султонбойга сигир соғишни ўргатган ҳам Анорхон опа. Фақат у қўлда соғарди, Султонбой эса меҳнатни илмий асосда ташкил этиб, сигирларни кучли агрегатларда соғяпти. Шунинг учун иш унуми юқори бўляпти.

Бирлашган ирмоқлардан сут дарёси оқяпти. Совхоз шу кунгача тайёрлов пунктига 870 тонна серқаймоқ сут жўнатди, тайёрлангани эса 980 тонна. Демак, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Султон Тожибоев бошчилигидаги сигир соғувчилар звеноси соғиб олаётган сутдан совхоз ишчи-хизматчилари, беморлар, ясли ва боғчаларда тарбияланаётган кичкинтойлар ҳам баҳраманд бўляпти. Совхоз бу йил давлатга 1150 тонна сут етказиб беради.

Ферма сут ва гўшт етиштиришга ихтисослаштирилган. Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида 280 тонна гўшт тайёрлаш кўзда тутилган эди. Шу кунгача 316 тонна бўрдоқи ва сўқим гўшти етиштирилиб, йиллик план ортиғи билан адо этилди. Ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 400 килограмм тош босди. Энди эса 450-500 килограммга етказиш учун кураш кетяпти.

Султон Тожибоевнинг қаҳрамон бўлганлиги ҳақида гап борганда район партия комитетининг биринчи секретари Узоқбой Саримсоқов партия ва ҳукуматимизга миннатдорчилик сўзларини изҳор этди.

— Республикамиздаги уч қаҳрамоннинг бири бизнинг районимиздан чиқди. Бунинг учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советидан чексиз миннатдормиз, — деди секретарь,— бир кезларда пахтачиликка ихтисослаштирилган бу хўжаликда чорвачиликни ривожлантириш қийин, деган ғайри-табиий фикрлар юрар эди. Партия ва ҳукуматимиз тўғри йўл кўрсатди, халқимиз шу йўлдан борди. Бугун «Октябрь 50 йиллиги» совхози пахтачиликдагина эмас, чорвачиликда ҳам донгдор хўжаликлардан бирига айланди, ҳатто қаҳрамон етишиб чиқди. Бу районимиз учун шон-шараф! Партия ташкилотларимиз сут етиштиришни кўпайтиришда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Султон Тожибоевнинг иш тажрибасини кенг кўламда оммалаштирмоқдалар. Шу асосда ҳамма колхозларимизда сигир соғувчилар мактаби ташкил қиламиз, иш бошига коммунистларни қўямиз, уларнинг авангардлик ролини таъминлаймиз.

Совхоз чорвадорлари бугуннинг нафаси билан яшамай, истиқбол тўғрисида ҳам ўйламоқдалар. Бунда чорва қишловига тайёргарлик масаласи биринчи ўринга қўйилмоқда. Чорва бинолари ремонт қилиб бўлинди. Қишловга 3.160 тонна сенаж бостирилди, 600 тонна сомон жамғариб олинди. Бедага аралаштирилиб экилган маккажўхоризорлардан катта хирмон кўтарилиб, 1000 тонна сенаж тайёрланди. Яна шунча миқдорда сенаж бостириш чоралари кўрилмоқда. Чорвадорлар ва уларнинг оила аъзолари иссиқ кийимлар билан таъминланди.

Ҳар 100 бош сигирдан 100 та бузоқ олиш мажбурияти қабул қилинган. Шу кунгача 73 тадан бузоқ олинди. Сигирлар бузоқлаяпти. Демак, туёқ сонини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш планлари ва социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилади.

Дўстлар даврасида партия ва ҳукуматимизнинг юксак мукофотига сазовор бўлган Султон Тожибоев билан кўришдик. Унинг ҳис-туйғусини сўз билан ифодалаш қийин. Онаси Анорхон опа Тожибоева ҳам шодлигидан тўлқинланади, севимли фарзанди она касбини шарафлаётганидан ғоят мамнун эканлигини севинч ёшлари билан ифода этади.

— Мендек бир оддий сигир соғувчига билдирилган иззат-икром учун, — дейди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Султон Тожибоев, — партия ва ҳукуматимизга самимий раҳматлар айтаман, икки қўлимни кўксимга қўйиб таъзим қиламан. Коммунистман — халқ бахт-саодати, Ватан истиқболи йўлида бундан кейин ҳам фидокорлик билан меҳнат қилишни муқаддас бурч деб биламан.

Андижон область Избоскан районининг «Октябрь 50 йиллиги» совхозида Султон Тожибоевни муборакбод этиш шодиёнасида иштирок этар эканмиз, республикамизнинг ҳамма районларидан шундай қаҳрамонлар етишиб чиқсин, чорвачилигимиз янада юксак поғоналарга кўтарилсин, деб ҳаваслandiк.

ҚЎРИҚ ЕР ДУРДОНАСИ

Иккинчи боғдорчилик совхози Дўстлик районининг қўриқ ерларида ташкил этилган янги хўжаликлардан бири. Совхозда минг гектардан ортиқ майдонда боғ ва токзорлар барпо этилган. Ўтқазилган ниҳолларнинг ҳаммаси яхши ривожланмоқда. Совхоз боғбонлари яқин йиллар ичида дастлабки меваларни эл дастурхонига тортиқ қиладилар.

Шу билан бирга пахта экиш учун минг гектар ер ажратилди. Қўриқ ернинг дастлабки пахтаси эрта етилди ва йиғим-теримга киришилди. Дефолиацияни барвақт ўтказган деҳқонлар Дўстлик районида машина теримини биринчилар қаторида бошлаб бердилар. Совхоз далаларида 20 та терим агрегати унумли ишлаб, кунига йиллик планнинг 10—12 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Машина терими — иш унуми, дейилганини совхоз ишчилари амалда исботладилар. Давлатга пахта сотиш йиллик плани муддатидан илгари — 23 сентябрда бажарилди. Тайёрлов пунктларига 1200 тоннадан зиёд қўриқ ер дурдонаси жўнатилди. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан заршунослар ҳар гектаридан қўшимча равишда яна 10 центнердан ҳосил етказишга қарор қилдилар. Шу кеча-кундузда совхоз коллективи мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Совхозда бошланган социалистик мусобақа кун сайин қизиб, пешқадамлар сафи ўсиб борди. Омон Холиқов бошқарувчи бўлган 2-бўлим ишчилари пландаги 330 тонна ўрнига 400 тоннадан ортиқ «оқ олтин» топшириб мусобақа пешқадами бўлди. Хонкелди Равшанов, Турсун Ҳамроев, Ўрол Холиқов бошлиқ бригадалар гектаридан 12 ўрнига 18—19 центнердан хирмон кўтаришди. Совхознинг В. Форнбург, У. Ҳамроев, Н. Шпицин каби механик ҳайдовчилари шу кунгача эл хирмонига 100—110 тоннадан пахта тўкдилар.

Т. СОЙНАЗАРОВ.

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

Суръат ошмоқда

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Республикада биринчи бўлиб ўримни бошлаган Гагарин районидаги «Искра» совхозининг Холёр Исмоилов бошлиқ бригада аъзолари давлатга пландаги 122,5 тонна ўрнига 155 тонна шоли сотиб, йиллик планни анча ошириб адо этдилар. Улар ҳар гектар майдондан пландаги 50 центнер ўрнига 65—70 центнердан шоли хирмони кўтаряптилар. Иккинчи бўлимнинг Бозор Ойтуғанов бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам 66 гектар майдондаги шолининг тенг ярмини ўриб-янчиб, давлатга шоли сотиш планини 75 процент уддаладилар. Учинчи бўлимдан Жумагул Рўзиев, Утан Олтиев бошлиқ бригадалар ҳам кун сайин маррага яқинлашмоқдалар.

Шоли ўрими мавсумида 300—500 тонна шоли янчиб бериш мажбуриятини олган комбайнчилардан Эшбўри Норқулов, Жонқобул Оллобердиев, Равшан Қуванов, Ашур Тоғаев, Э. Худойқулов ўртоқларнинг ҳар бири мавсум бошидан бери 80—130 тоннадан шоли янчиб бердилар.

Ҳозир совхоз шолизорида 30 комбайн бетиним ишлаб турибди. Улар ҳар куни 140-160 тонна шоли янчиб беряптилар. Хўжалик ишчилари ҳар куни йиллик планнинг 3,5—4 проценти миқдорида шоли тайёрлаб давлатга шоли сотиш планини учдан бирини адо этдилар. Улар сентябрь ойи охиригача давлатга пландаги 3 минг тонна ўрнига 5 минг тонна шоли сотиш, 15 октябргача эса 1560 гектар майдондаги шолининг ҳаммасини ўриб-янчиб олиб, 10 минг тонна шоли тайёрлаш ҳақида берилган ваъданинг устидан чиқиш учун курашмоқдалар.

Суратда: оилавий экипаж аъзолари—Қўшбой Эгизбоев ва Файзиниса Жўраева ўғли Урозбой билан.

ОНА ЕР ФАРЗАНДИ

ОЧЕРК

Тонг. Далалар тароватидан сархуш аёл бир сония уфққа нигоҳ қадаб турди, сўнг сочларини турмакламоққа тутинди. Дуррачасини силкитиб, эгатлар бошида ҳаракатга махтал турган кишига аста бош қимирлатди: «Оқ йўл» дедими у, «Бардам бўл», дедими, ҳар қалай, пўлат от йўртиб кетди. Унинг бахайбат бункери ичра оппоқ шалолалар мавжланамавжлана кўпайиб, тилла қошли хирмонларга айлана бошлади.

Файзиниса Жўраева Пискент районидагина эмас, областда биринчи бўлиб бу йилги мавсумда машина теримини бошлаб берди. Хушхабарнинг укпардай енгил қаноти бўлади, дейишади. Бу эзгуликни областда ҳамма эшитди. Мусобақадошлар ҳам унга ҳаваслаииб: «боплабди» деб қўйишди. Биринчи парвоз қутлуғ бўлди. Биринчи кунининг ўзидаёқ 5 тонна пахта тўкди!

Ҳар субҳи сабода у дуррасини ана шундай силкитади, умр йўлдоши эса ана шундай махтал кутади, бош қимирлатади. Нигоҳлар оташи, меҳрлар учқуни ичра туғилган ғайрат чақини хирмонлар қаддини кундан-кун улуғлаб бораверади. Пискент районидаги Калинин номли колхоз механизатори Файзиниса Жўраева 15-20 иш кунида планини бажармоқчи. Бунга ишонса бўлади. Нега? Ҳосил чўғи баланд, меҳр чўғи баланд. Ҳа, у областда биринчи бўлиб теримни бошлаб берди, биринчи бўлиб бажаради ҳам.

Беҳудуд далалар чиройига, баркамол аёллар ғайрати, мазмунли, режали, ҳамфикр, ҳамроз кишилар тотувлигидан туғилаётган ўктам зафарларга қараб кўнглингиз ўсади, завқ билан, сурур билан қалам ушлайсиз.

Аёлларимиз меҳрини, муҳаббатини, борлиғини бахш этаётгани учун ҳам далаларимиз файзли, ўтли, хирмонларимиз кўкўпардир балки. Ҳа, шундай. Аёллар меҳр қўрини тўкмаса, кўз зиёсини бахш айламаса, далаларда бу қадар тароват бўлмас, меҳнатимиз бу қадар баравж бўлмас эди. Ғўзалар япроғига битилган ғазалда, эгатларга таралган сувлар қўшиғида аёл, оналар мадҳини ўқидим. Колхознинг кенг асфальт кўчалари, далаларнинг ёлғиз оёқ сўқмоқ йўлларида унинг излари, қутлуғ одимларини кўрдим. Оналар ҳар тонг далага ўтарди, ойдин кечаларда далаларда қолиб кетар. боласини далада йўргаклаб, далада эмизарди. Ҳатто ўсмасини ҳам далада қўярди улар. Бу буйруқ билан эмас, юрак амри билан, меҳр тақозоси билан қилинарди ҳар кез.

Мана, далаларимиз файзи, кўрки бўлган юзлаб аёллар, оналаримизнинг бири — Файзиниса Жўраева. У колхозда биринчи бўлиб трактор минган, биринчи бўлиб машина рулига ўтирган аёл. У бўз ерда ўзи ўзлаштирган 40 гектарли ерга звеноси билан ўзи пахта экади, ўзи парвариш қилади, ўзи машинада териб олади. Бир сўз билан айтганда, пахта илмини ибтидосидан интиҳосигача эгаллаган. Пайтлар бўлган, Файзиниса опа ҳар томчи сувни зеҳн тарозисида тортиб, эҳтиётлаб сарф этган. Пайтлар бўлган, у сув бошида миробликк ҳам қилган. Қазилган ариқларнинг ҳар бир қаричида унинг ҳиссаси, қўли бор. Пайтлар бўлган, у янтоқ юлган, тупроқ ташиган. Тракторини миниб ер ҳайдаган, кетмон ушлаб чопиқ қилган. Ҳозир ҳам шундай. У звено шаъни, колхоз шаъни учун курашувчи аёл, она. У колхоз фахри, далалар онаси, она ер фарзанди. У ўз оила аъзоларидан иборат экипаж тузиб, 1962 йил баҳорида бўз ер ўрнида ер очиб, звено тузди. Тамоман сувсиз бу ерларга сув олиб келиш тадбирини кўрди.

Тракторини миниб олиб, сув ҳайдаб келтирарди дастлабки кезлар. Ерларни янтоқлар, тиканлар бағридан юлиб олиш осон бўлмади. Лекин аёл салтанатига бўйсунмаган мушкулот йўқ, дейдилар. Ўша баланд-паст ташландиқ тепаликлар ўрнида биз чайқалиб турувчи пахта денгизини кўрдик.

— Звено аъзоларингиз билан таништирсангиз?

— Марҳамат. Ўзим механик-ҳайдовчиман. Машинам билан 200 тонна пахта териб бераман деб, сўз берганман. 5 та болам бор. Ўғлим Ўрозалига ҳам механизаторликни ўргатдим. У 10-синфни битириб далада қолди, ёнимда пахта теради. Умр йўлдошим — Қўшбой Эгизбоев звено сувчиси. Куёвим — Деҳқон Қўчқоров прицепда биз терган пахталарни ташийди. Онам — Тожихон Турсунова звеномизнинг фахрий аъзоси саналадилар, бизга овқат тайёрлаб берадилар.

Қизим — Меҳрихон ҳам чевар теримчи. Оила аъзоларимиз билан ҳаммамиз ой тўлишган кунларда кўпинча далада қолиб кетамиз. Уйимиз — даламиз, даламиз — уйимиз.

Бу каби оилавий фидокорликни кўриб ифтихор қилмай бўладими? Ота сув бошида мироб, буви ўчоқ бошида, қиз хирмон бошида, ўғил ҳам зангори машина қошида, куёв хазина бошида. Давлат, колхоз бойлигини кўз гавҳаридей авайлаб, эҳтиётлаб йиғиб-териш ўйида далалар замзамасини яратаётган оила аъзоларининг ҳар бири билан суҳбат қурдик. Юракда аланга, гулхан, билакда куч, ғайрат. Эрта баҳордаёқ оромини ўғирлатган аёл Файзиниса опа ҳамон ташаббус, ғайрат бошида.

— Тўқ, бадавлат, хотиржам оилага бош-қошман. Ҳар йили планимиз 100 дан зиёд, рўзғоримизда барака. Ҳар йилги даромадимиз 6000 сўмдан ошади, — дейди у.

Файзиниса опанинг меҳнатини партия ва ҳукуматимиз юксак тақдирлаб келмоқда. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва медаллар билан мукофотланди. 1973 йилнинг июнида «Республикада хизмат кўрсатган механизатор» деган шарафли унвон берилди.

Файзиниса опа босиб ўтган ҳаёт йўлини беихтиёр эслаб кетди. Онаси Тожиниса Турсунова 1933 йиллар биринчи бўлиб колхоз тузган, паранжи ташлаган аёллардан эди. Файзинисонинг болалик чоғлари ҳам далада, эгатлар орасида ўтди. У далада илк бор қадам ташлашни ўрганди. Илк бор сўзлашга тутинди. Она касби—деҳқонлик муҳаббатини юрагига тугди. 1946 йилдан бошлаб, чорак аср давомида сувчилик қилди.

Улуғ Ватан урушининг энг даҳшатли йилларида у сув бошида миробликк қилди. Сувчигина эмас, сув проблемасини ҳал қилиш ишида ҳам фаол қатнашди. Сув бошида, ҳаёт бошида бўлди. Нене ҳаяжонли дамлар, ўтли хотиралар кўзгусида муҳрланиб қолди у кезлар.

Аёл эгатлар бошида... У сув эмас, хаёллар, орзулар, ёшлик туйғуларини эгатларга тарар эди гўё. Пайкалларга нигоҳ қадаб ойдин кечалар, сўлим оқшомлар, дилбар субҳидамлар тароватини кузатди. Неча-неча километрлардан ҳайдаб келтирилган асов сув пахтазорга келгач, ўз соҳибига бош эгар, соч толаларидай таралиб кетарди. Сувчилик Файзиниса опалар оиласига мерос бўлиб қолган. Отаси ҳам сув бошида эди, умр йўлдоши ҳам сув бошида бугун.

Файзиниса опа 5 фарзанднинг онаси, дедик. Фарзандларини ҳам ғўзаларни ювиб-тарагандек тараши, эркалаши, севиши керак у. Аёл уйида она, рўзғор бекаси, даласида теримчилар сардори, карвонбошиси. У билан далалар кездик, пайкал бошида суҳбатлашиб ўтирдик. Унинг мулоҳазалари, даласига, пахтасига бўлган муҳаббатини кўриб ҳаваcландим. Қани энди, ҳамма ҳам ўз даласини, ўз пахтазорини мана шундай севса, дил тўрида асраса. Муҳаббат бор жойда ғайрат, ғайрат бор жойда муваффақият бўлади, албатта.

Файзиниса опа ўзлаштирган ерлар бўз ер, янги очилган ерлар, дедик. Ҳосилдорлик ҳам гектарига 30 центнердан ошгани йўқ ҳали. У кунига 6 тоннадан пахта тўкяпти. Мавсумда 200 тоннадан ошириб пахта тўкади. Бу кўрсаткичлар, албатта, юқори ёки намунали кўрсаткичлар эмас. Лекин аёл меҳнатини, унинг ерга, тупроғига, пахтазорига, ваъдасига бўлган фидокорлигини белгиловчи нарсалар кўрсаткичларгина эмас. Бу, биринчи навбатда аёлнинг ташаббусида, ғайратида, сўнмас муҳаббатида. У эр йигитларнинг юраги дов бермаган ишга қўл урди. У йўқни бор айлади, янтоқ, тиканлар масканини бузиб, дев тепаларни майдалаб, ҳосил уруғини қадади. Хансираб ётган янтоқзорлар ҳамон ўзлаштириляпти. Йиллар ўтар, ҳосилдорлик 40-50 центнерга кўтарилар, тонналар 500-600 га етар.

Энг муҳими, аёл ана шу орзу йўлида кетяпти.

У ҳамон излаяпти, излаганга эса толе ёр... Биз колхоз раиси Абдусалом Абдуҳолиқовнинг суҳбатида бўлдик. У Файзиниса опа ҳақида: — «Бир аёл бўлса шунчалик бўлади-да» деди. Бу, бир калимагина сўз холос. Лекин хўжалик раҳбарининг сўзи. У ўз қарамоғидаги ҳар бир кишисини яхши билади, ўйлаб баҳолайди. Колхознинг 560 та ишловчисини беш қўлдек билади. Файзиниса опанинг меҳнатини эса колхознинггина эмас, бутун район, областнинг механизаторларига намуна этиб кўрсатишни истайди. Нега? У фидокорликнинг, она тупроққа бўлган покиза муҳаббатнинг, она, аёл қалбининг бокира туйғуларини, орзуларини, бебаҳо меҳнатларининг қадрланишини истайди. Бизда ана шундай. Эл, халқ меҳнат жафокорларини бошига кўтаради, эъзозлайди.

Ана, эгатлар бошида ўша таниш сиймо, машина рулида эса опа кўринди. У дуррачасини силкитди. Эгат бошида турган Эшбой ака бош силкиди: «Оқ йўл», «Ишингга ривож» дегандай... «Зангори кема» шамол янглиғ гувулаб юриб кетди. У орзу манзили сари йўл олган эди...

Эътибор ОХУНОВА,
Пискент районидаги Калинин номли колхоз.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 26 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — жами тайёрланган пахта, учинчи стун — шу жумладан машинада терилган пахта.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Ленин	81,37	14,70
Пахтаобод	78,17	79,41
Избоскан	77,03	78,57
Андижон	64,78	32,93
Хўжаобод	63,30	46,24
Бўз	62,16	81,27
Марҳамат	60,98	47,12
Жалолқудуқ	59,26	55,82
Қўрғонтепа	56,64	54,56
Москва	56,34	46,92
Балиқчи	52,71	47,93
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Яккабоғ	75,33	61,74
Ғузор	69,36	51,20
Китоб	66,66	12,57
Шаҳрисабз	65,18	43,45
Ульянов	60,95	41,57
Қамаши	60,01	58,71
Чироқчи	55,67	15,96
Қарши	52,40	55,88
Косон	47,36	32,43
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Жарқўрғон	53,63	41,45
Сариосиё	52,38	33,80
Шеробод	49,73	54,70
Гагарин	48,78	55,70
Шўрчи	47,92	34,98
Денов	44,22	27,01
Термиз	43,12	19,33
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Ўзбекистон	55,01	35,23
Киров	51,81	41,98
Ленинград	50,40	27,83
Қува	44,79	26,86
Фарғона	41,87	11,93
Фрунзе	39,17	31,57
Риштон	37,30	25,12
Охунбобоев	35,85	10,98
Қувасой шаҳри	34,64	18,19
Боғдод	33,05	12,02
Тошлоқ	32,65	11,38
Олтиариқ	24,97	7,33
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Янгиқўрғон	56,01	28,80
Чуст	53,09	32,76
Тўрақўрғон	46,85	44,00
Задарё	44,36	46,46
Уйчи	34,66	32,71
Учқўрғон	32,09	52,60
Наманган	31,15	32,44
Поп	31,03	30,76
Норин	30,61	51,82
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Дўстлик	64,93	70,86
Жиззах	61,23	105,52
Мирзачўл	56,63	61,86
Октябрь	41,03	45,22
Ворошилов	38,92	52,03
Пахтакор	36,37	41,78
Янгиер	30,87	38,12
Оқолтин	26,41	29,32
Гулистон	24,76	29,54
Сирдарё	23,71	22,17
Ильич	13,83	18,09
Боёвут	9,95	6,07
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Бухоро шаҳри	50,60	62,50
Ромитан	50,34	34,15
Қоракўл	48,20	48,08
Шофиркон	43,92	31,99
Свердлов	37,48	29,99
Бухоро	37,41	25,10
Вобкент	32,15	25,45
Қизилтепа	29,14	5,77
Когон	25,88	13,77
Ғиждувон	19,01	11,45
Навоий	16,48	3,45
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Пискент	43,13	43,53
Бекобод	40,16	41,97
Чиноз	34,16	31,08
Янгийўл	31,57	26,22
Бўка	31,01	30,67
Урта Чирчиқ	30,05	32,14
Юқори Чирчиқ	28,03	28,76
Оққўрғон	21,78	18,33
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Боғот	37,63	14,37
Янгиариқ	30,98	10,99
Қўшкўпир	30,18	11,83
Хазорасп	28,87	8,95
Урганч	27,43	11,63
Шовот	26,22	11,13
Гурлан	24,66	12,34
Хива	24,36	9,61
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Хўжайли	38,01	37,54
Тўрткўл	36,39	4,98
Беруний	33,63	11,25
Нукус	26,46	13,00
Кегайли	22,76	21,13
Қўнғирот	20,40	11,37
Шуманай	19,97	12,89
Амударё	17,87	2,80
Ленинобод	15,84	11,85
Чимбой	12,80	8,73
Тахтакўпир	11,40	9,44
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Иштихон	31,21	39,08
Пахтачи	25,76	19,77
Хатирчи	23,98	14,70
Пайариқ	22,49	14,95
Нарпай	20,77	14,40
Пастдарғом	20,24	15,84
Каттақўрғон	16,97	9,36
Жомбой	15,59	8,06
Ғаллаорол	15,16	3,39
Булунғур	13,92	2,55
Оқдарё	13,47	3,08
Самарқанд	11,07	5,20

ДОН ДАВЛАТГА

Республика областларида маккажўхори дони ва шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 26 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — ўрилган маккажўхори (топшириққа нисбатан процент ҳисобида); учинчи стун — топширилган маккажўхори дони (топшириққа нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи стун — ўрилган шоли (планга нисбатан процент ҳисобида); бешинчи стун — топширилган шоли (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	66,6	101,3	7,4	0,5
Сирдарё	64,3	100,1	2,2	0,7
Андижон	93,1	100,0	15,5	11,2
Сурхондарё	87,8	100,0	21,7	24,1
Фарғона	50,6	99,1	18,9	11,4
Наманган	70,8	93,3	23,8	16,0
Самарқанд	57,4	76,8	4,4	0,4
Бухоро	69,7	68,3	план йўқ	
Қашқадарё	77,8	52,1	план йўқ	
Хоразм	46,2	23,7	37,4	14,7
ҚҚАССР	53,7	21,9	12,8	10,9
Республика бўйича:	67,0	78,0	14,7	9,5

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ДАРД УСТИГА ЧИПҚОН...»

Шу сарлавҳа остида босилган («Совет Ўзбекистони», 19 август 1973 йил) танқидий мақолада Тошкент маъдан суви шифохонаси ёрдамчи хўжаликларида витаминга бой сабзавот, полиз экинлари, кўкатлар етиштиришга аҳамият берилмаётгани, дам олиш учун ажратилган жойларнинг қаровсизлиги, маданий-оқартув ишлари ўлда-жўлда эканлиги, баъзи врачларнинг ўз вазифаларига масъулиятсизлик билан қарашлари ва даволанувчилар билан қўпол муомалада бўлишлари танқид қилинган эди.

Республика Соғлиқни сақлаш министрлиги махсус комиссия тузиб, ушбу мақола юзасидан текшириш ўтказди ва текшириш якунларини коллегия мажлисида муҳокама қилди. Мажлис аҳли газета билдирган танқидий фикрларнинг ҳаққонийлигини эътироф этиш билан бирга, шифохона устидан доимий назорат ўрнатишга қарор қилди. Шунингдек, касалхона бош врачи Ф. Очилов жиддий огоҳлантирилди.

— Бундан ташқари, бу мақола маъдан суви шифохонаси партия ва касаба союз ташкилотларининг йиғилишларида ҳам муҳокама қилинди, — дейилади министрликнинг редакцияга йўллаган жавобида. — Касалхона врачи Абдуллаев даволанувчилар билан қўпол муомалада бўлганлиги учун унга партиявий жазо берилди.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ОҚИБАТИ

«Пастдарғом районидаги Ленин номли колхоз раиси К. Очилов ўз шериклари билан биргаликда хўжалик мулкига кўз олайтиряпти. Колхоз партия ташкилоти ва тегишли юқори ташкилотлар раҳбарлари бу ишга совуққонлик билан қарамоқдалар».

Редакция шу мазмунда ёзилган бир группа газетхонлар хатини текшириш учун Пастдарғом район партия комитетига юборган эди.

— Хатда келтирилган фактлар текширишда асосан тасдиқланди. Текшириш натижалари район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинди. Колхоз раиси К. Очиловга нисбатан қаттиқ партиявий жазо кўрилиб, уни ўз вазифасида қолиш-қолмаслиги масаласи колхозчиларнинг умумий йиғилишида ҳал этиладиган бўлди. Колхоз партия ташкилотининг секретари Раҳмонов эса қаттиқ огоҳлантирилиб, унинг зиммасига меҳнаткашлар ўртасида бундан буён сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш вазифаси юклатилди, — дейилади райкомнинг редакцияга йўллаган жавоб хатида.

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК — ЗАМОН ТАЛАБИ

Бирлашган миллатлар ташкилоти Бош Ассамблеяси XXVIII сессиясининг ялпи мажлисида А. А. ГРОМИКО нутқи

НЬЮ-ЙОРК, 25 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). Бугун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXVIII сессиясида бўлаётган умумий сиёсий мунозарада сўзга чиқиб айтдики, ўтган йил катта-катта халқаро воқеаларга бой йил бўлди. Шу воқеаларнинг ҳаммаси учун характерли бўлган асосий нарса шуки, жаҳонда узоқ давом этган кескинлик давридан шу кескинликни юмшатишга ва амалий ҳамкорликка бурилиш ривожланиб борди ва мустаҳкамланди. Шу нуқтаи назардан қараганда ўтган йилни маълум маънода бурилиш йили дейиш мумкин.

Вьетнамдаги урушга чек қўйилди. Вьетнам халқининг ҳаққоний иши катта ғалаба қозонди.

Жанубий Осиёда ўтмишда неча марталаб очиқ можароларга олиб келган кескинликни янада юмшатиш чоралари кўрилмоқда. Бу ишга Ҳиндистон ярим оролидаги уч давлатнинг ҳаммаси — Ҳиндистон, Покистон, Бангладеш қўшилганлиги қувончли бир ҳолдир.

Европанинг шарқи ва ғарбидаги давлатлар ўртасида муносабатларни нормаллаштириш вазифаси ниҳоясига етай деб қолди деса бўлади. Умумевропа кенгаши чақирилиши билан бутун қитъа миқёсида хавфсизликни таъминлашнинг ва тинч ҳамкорликни ташкил этишнинг янги ва фавқулодда муҳим босқичи бошланди.

Жаҳондаги икки ижтимоий системанинг бир-бири билан жаҳоншумул тўқнашув хавфи камайиб бормоқда. Ядро урушининг олдини олиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Америка Қўшма Штатларига қилган визити чоғида тузилган битимга бутун дунёда худди мана шундай баҳо берилмоқда.

Тинч-тотув яшаш принципи эндиликда социалистик мамлакатлар билан капиталистик мамлакатларнинг ўзаро муносабатларига асос қилиб олиниши мумкин бўлган бирдан-бир негиз деб эътироф қилинибгина қолмасдан, шу билан бирга бу принцип амалда тобора тўлиқроқ татбиқ қилинмоқда, шартномалар ва битимларга негиз қилиб олинмоқда. Кескинликни юмшатиш жараёни ҳам кенгайиб, ҳам чуқурлашиб бормоқда, бунга қўшилаётган давлатлар тобора кўпаймоқда, давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг тобора муҳимроқ соҳаларини бу жараён ўз ичига олмоқда.

Леонид Ильич Брежнев ўзининг яқинда сўзлаган нутқида айтиб ўтганидек, бу ҳол «кескинликнинг ҳозирги юмшаши вақтинча бир ҳодиса бўлмасдан, балки халқаро муносабатларни таг-томири билан қайта қуришнинг бошланиши» деб умид қилишга имкон беради.

Кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик қилиш тенденцияси тобора устунлик қилаётганлиги бизга Совет Иттифоқининг изчиллик билан ўтказиб келаётган ташқи сиёсат йўли тўғри йўл эканлигини исботлаб бермоқда.

Тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик ҳар доим совет ташқи сиёсатининг шиори, ўзгармас мақсади бўлиб келди. Бу ҳол муваққат бир нарса эмас, балки Совет Иттифоқининг узоқ вақтга мўлжалланган доимий сиёсати эканлиги эндиликда ҳар бир холис кишига очиқ ва равшан бўлиши лозим. Бу сиёсат ижтимоий тузумимизнинг характеридан келиб чиқмоқда.

Биз тинчлик, мустаҳкам тинчлик бўлишини ҳатто абадий тинчлик бўлишини истаймиз, деб айтмаётган битта ҳам ҳукумат топилмаса керак, деди сўнгра А. А. Громико. Лекин бундай деб айтилганига яраша кун сайин қунт билан ишламоқ зарур.

Совет Иттифоқи ва бизнинг иттифоқчиларимиз худди мана шундай қилишга даъват этмоқдалар. Даъват этибгина қолмасдан, балки қилаётган ишларини бир-бирлари билан мустаҳкам равишда уйғунлаштириб, халқаро вазиятнинг ривожланиб бораётганлигини ҳисобга олиб конкрет ташаббуслар билан ҳам майдонга чиқмоқдалар. Халқаро майдонда рўй берган силжишларни барча манфаатдор давлатлар биргаликда куч-ғайрат сарфлаб мустаҳкамлашлари, тузилган битимлар ва шартномаларни изчиллик билан амалга ошираверишлари, тинчликни таъминлашдан иборат асосий мақсад сари оғишмай бораверишлари ҳозирги вақтда жуда муҳим эканлиги социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг яқинда Қримда бўлиб ўтган учрашуви вақтида уқтириб ўтилди.

Кескинликни юмшатишга қарши чиқаётганлар борлиги ҳеч кимга сир эмас, уларнинг кўрсатаётган қаршилигини аҳамиятсиз қолдириш ярамайди.

Лекин жаҳондаги кескинликни юмшатиш тарафдорлари ундан ҳам кўп. Бутун гап шундаки, мана шу тарафдорларнинг активлиги сусайиб қолмасдан, балки кучаявериши керак.

Кескинлик юмшаб бораётган шароитда, деди А. А. Громико, блокларга қўшилмаган ва бетараф давлатларнинг халқаро вазиятнинг ривожланишига ижобий таъсир ўтказиш имкониятлари кенгаяверади. Мана шу мамлакатларнинг сиёсий нуфузи туфайли бирталай фойдали ташаббуслар, жумладан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасида ҳам турмушга йўлланма олди. Блокларга қўшилмаган давлатларнинг Жазоирда бўлиб ўтган IV конференцияси шу конференция қатнашчилари кескинликни юмшатишни ва ҳамкорликни қувватлаб гапирганларида, агрессия кучларига ва халқларни эзишга қарши гапирганларида уларнинг овози ишончли ва баобрў бўлиб янграётганлигини яна бир марта яққол кўрсатди.

Кескинликни юмшатишнинг табиати шундайки, бу иш бир неча давлат ёки айрим географик районлар ўртасидаги муносабатлар яхшиланиши билан чекланиб қолиши мумкин эмас. Кескинликни юмшатишнинг доимий тус олиши учун бу ишга ҳамма давлатлар киришишлари, оқибат натижада бу иш ҳамманинг иши бўлиб қолиши лозим.

Кескинликни янада юмшатиш йўлидаги ҳаракатлар фақат ҳукумат кабинетларининг доирасида чекланиб қолиши мумкин эмас. Бу ҳаракатлар, деди А. А. Громико, энг хилма-хил ижтимоий кучларнинг тинчлик фойдасини кўзлаб кенг миқёсда ва тинимсиз олиб бораётган ишлари билан мустаҳкамланиши лозим. Парламент аъзолари ва савдо-саноат доиралари, сиёсий партиялар ва касаба союз бирлашмалари, ёшлар союзлари ва хотин-қизлар союзлари ҳамда ветеранларнинг ташкилотлари, фан ва санъат арбоблари, мана шуларнинг ҳаммаси тинчлик манфаати йўлида ишлашга маҳкам бел боғлаган бўлсалар ўз ролларини ўйнашлари мумкин. Мустаҳкам тинчлик учун ҳаракат миллионларча кишиларнинг жалб этилишини тақозо қилади.

Сўнгра СССР ташқи ишлар министри жаҳоннинг бир қанча районларида уруш хавфи ўчоқлари ҳануз мавжуд эканлигини айтиб дедики, Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж шартномаларига ҳамма томонларнинг қаттиқ риоя қилиши, Лаосда эришилган келишувнинг ҳурмат қилиниши, Камбоджа халқига ички ишларни четдан ҳеч кимни аралаштирмай, ўзи хоҳлаганича ҳал этиш имкониятини бериб қўйиш Ҳинди-Хитойдаги аҳволни охиригача сиёсий бартараф қилиш йўлини очиб берадиган калит бўлади.

Ўзининг интернационализм эътиқодларига содиқ бўлиб келаётган Совет Иттифоқи бундан буён ҳам Вьетнам Демократик Республикасига зарур ёрдам ва мадади бераверади, Ҳинди-Хитойдаги ватанпарвар кучлар томонини олаверади.

Яқин Шарқда, деди сўнгра А. А. Громико, Исроил агрессияси давом этаётганлиги сабабли уруш оловининг ҳамиша ловуллаб тарқалиб кетиш хавфи сақланиб қолмоқда.

Мавжуд аҳволга кўнишдан бошқа иложинг йўқ, деган фикрни биронта арабга сингдириш мумкин эмас. Империалистик агрессиядан шикастланган араб давлатлари фақат битта нарсани, у ҳам бўлса зўрлик билан тортиб олинган ерларининг қайтариб берилишини истайдилар. Ҳақиқатан ҳам улар ҳақли.

Совет Иттифоқи Яқин Шарқ проблемаси ҳал қилинадиган проблема, деган ўзининг илгариги қатъий фикрида турибди. Бу проблемани ҳал қилиш учун асос бор. Хавфсизлик Кенгашининг маълум қарорлари проблемани ҳал қилиш учун асос бўлади.

Совет Иттифоқига келганда, унинг позицияси очиқ ва равшан: Яқин Шарқдаги аҳвол Исроил қўшинларини оккупация қилинган араб ерларидан батамом олиб чиқиб кетиш, шу райондаги давлатларнинг ва халқларнинг, шу жумладан Фаластин араб халқининг мустақиллигини ва уларнинг тортиб олиб бўлмайдиган ҳақ-ҳуқуқларини ҳурматлаш асосида бартараф қилиниши лозим.

Қуролланиш пойгаси давом этаётганлиги проблемаларнинг энг муҳимидир, деди А. А. Громико. Ҳозирги кунда ҳарбий эҳтиёжлар жуда катта ресурсларни аввалгидек қамраб олмоқда. Ҳарбий программаларни ишлаб чиқиш тўхтатилмаётир.

Кейинги вақтларнинг ўзида муҳим марradan ўтилди: Совет Иттифоқи билан Америка ўртасидаги маълум битишувлар натижасида стратегик қуролни ўзаро чеклаш тўғрисида келишиб олинди, стратегик қуролларни янада чеклаш тўғрисидаги музокараларнинг принциплари ишлаб чиқилди. Ядро урушининг олдини олиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида битим тузилганлиги сингари тарихий иш билан бирга бу битишувлар халқаро иқлимни жиддий соғломлаштиришга ёрдам беради.

Лекин қўшимча куч ва ғайрат сарфлаш керак бўлади, табиийдирки, бундай куч ва ғайрат сарфлаш ҳатто ҳарбий жиҳатдан энг қудратли бўлсалар ҳам лекин иккита ядровий давлат билан чекланиб қолиши мумкин эмас. Жумладан, Совет Иттифоқи билан АҚШ биргаликда тузган битимда қайд қилиб ўтилган принципларга, яъни куч қўлланишдан воз кечиш принципларига қўшилишга бошқа давлатлар тайёр эканликларини айтсалар ва ядро урушининг бошланиб кетишига йўл қўймаслик учун қатъий чоралар кўрсалар, биз буни табриклаган бўлур эдик, чунки бу нарса ялпи ва мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун катта аҳамиятга эга бўлур эди.

А. А. Громико шуни эслатиб ўтдики, Совет — Америка битимлари томонлардан бирини тенгсиз аҳволга солиб қўйганида, баб-баравар хавфсизлик принципига жуда аниқ риоя қилинмаганида, шундай битимга келиш мумкин бўлмай қолур эди.

Модомики, икки мамлакат қурол-яроғларни чеклашга мана шундай асосда кириша олган эканлар, у ҳолда, айтайлик, нима учун беш давлатдан бирортасининг, ўз-ўзидан маълумки, хавфсизлигига зарар етказмаслик шарти билан улар худди шу тарзда битимга келишлари мумкин эмас? Модомики шундай экан, мамлакатларнинг тағин ҳам кенгроқ доиралари учун шундай методни қўлланишга нима тўсқинлик қилаётир? Қуролсизланиш проблемасини амалий ҳал этишга нақадар кўп давлат қўшилса, барча халқларнинг хавфсизлиги учун қўлга киритиладиган ютуқ шу қадар сезиларли бўлиб қолади.

Бундан ташқари, кескинликни юмшатиш йўлида эришилган муваффақиятлар, бизнинг фикримизча, ривожланаётган мамлакатларга ёрдам кўрсатиш учун ҳозирги куннинг ўзидаёқ анчагина қўшимча маблағлар ажратишга имкон беради.

Мана шуларнинг ҳаммасидан келиб чиқиб, Совет Иттифоқи «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатларнинг ҳарбий бюджетларини 10 процент қисқартириш тўғрисида ва тежалган маблағларнинг бир қисмидан ривожланаётган мамлакатларга ёрдам кўрсатиш учун фойдаланиш тўғрисида»ги масалани Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XXVIII сессиясининг кун тартибига муҳим ва ошиғич масала сифатида киритишни таклиф қилади.

Агар бизнинг бу таклифларимизга ҳамма қўшилса, агар Бош Ассамблея тегишли резолюция қабул қилса, яхши, фойдали иш қилинган бўлур эди.

Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашига доимий аъзо бўлган давлатлар энг кўп ҳарбий харажатлар қилмоқдалар. Бу нарса совет таклифида ҳисобга олинган.

Ушбу 1973 йилги ҳарбий бюджетлар даражасини таклиф қилинаётган битим учун бошланиш нуқтаси қилиб олиш мақсадга мувофиқдир. Қисқартирилиш натижасида бўшаб қолган маблағларнинг ривожланаётган давлатларга ёрдам тариқасида бериладиган қисми, масалан, 10 процентни ташкил этиши мумкин.

Ўз-ўзидан маълумки, бундай тадбир Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган барча давлатларнинг ҳеч бир мустасносиз қатнашувини талаб қилади. Катта иқтисодий ва ҳарбий потенциалларга эга бўлган бошқа давлатлар ҳам ҳарбий бюджетларини қисқартирсалар айни муддао бўлур эди.

Ривожланаётган мамлакатларга иқтисодий ёрдам кўрсатиш мақсадлари учун ажратиладиган маблағларни Осиё, Африка ва Латин Америкасида бу йил катта табиий офатлар, қурғоқчилик ёки сув тошқинлари натижасида зарар кўрган, катта қийинчиликларга дуч келган мамлакатларга биринчи галда беришни таклиф қиламиз.

Ўзларининг ҳарбий бюджетларини қисқартираётган давлатлар ҳам мана шундай қисқартириш чоралари амалга оширилганидан манфаат топишлари турган гап. Улар анчагина ресурсларни ўз халқларининг тинч эҳтиёжларига, турмуш даражасини оширишга сарфлаш имкониятини олган бўлур эдилар.

А. А. Громико эслатиб айтдики, Бош Ассамблеянинг бултурги сессиясида иккита катта масалани, яъни халқаро муносабатларда куч қўлланмаслик билан бир вақтда ядро қуролини қўлланишни абадий тақиқлаш масаласини ва қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини чақириш масаласини ҳал қилиш кераклиги кенг кўпчилик овоз билан маъқулланган эди. Бу қарорни тезроқ турмушга татбиқ қилиш, деди А. А. Громико, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг принципларидан бирининг халқаро турмуш қоидасига айлантиришнинг самарали воситаси бўлур эди. Совет Иттифоқи ҳам куч қўлланмаслик тўғрисида, шу билан бир вақтда ядро қуролини қўлланишни тақиқлаш тўғрисида ўзаро мажбуриятлар олиш ҳақида барча ядровий давлатлар билан келишиб олишга ва буни тегишли равишда расмийлаштиришга тайёр.

Сўнгра СССР ташқи ишлар министри Совет Иттифоқи билан асосий капиталистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларга тўхталиб ўтди. Тинчлик манфаатларининг қадр-қимматини билганларнинг ҳаммаси, деди А. А. Громико, шу муносабатлар янгиизга кўчирилаётганлигини табрикламоқдалар.

Совет Иттифоқи билан Франция бир қанча йиллардан бери ўз ўрталаридаги ишларни изчиллик билан жиддий равишда олиб бормоқдалар. Совет Иттифоқи ва Германия Федератив Республикаси ўз муносабатларида туб бурилиш қилдилар. Германия Федератив Республикаси билан Польша Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатларга узоқ вақтлардан бери нифоқ солиб келган масалаларга Германия Федератив Республикасининг ёндашувида ҳам реализм руҳи устун бўлиб чиқди. Германия Федератив Республикаси билан Европадаги қолган социалистик мамлакатлар ўртасида нормал муносабатлар ўрнатиш учун тўсиқ бўлиб турган кўпгина ғовлар олиб ташланди. Аммо, сиёсатда бундай йўл ўтказилаётганлигини Германия Федератив Республикасида хуш кўрмаётганлар ҳам борлиги сезилиб турибди.

А. А. Громико Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги ўзаро муносабатларга тўхталиб айтдики, юксак доирада олиб борилган совет—америка музокаралари натижасида икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни тинч-тотув яшаш принципига тўла мувофиқ бўлиб тушадиган тинч-тотув яшаш принципи замиридаги жуда катта имкониятларни очиб берадиган қилиб ривожлантириш учун яхши замин яратиб берди. Турли соҳаларда бир қанча битимлар тузилди ва шу битимларни конкрет мазмун билан тўлдирадиган катта ишлар бошлаб юборилди.

Принципиал муҳим нарса шуки, совет—америка муносабатлари ҳар иккала давлатнинг ижтимоий тузуми ва идеологияси қарама-қаршилигини ўзаро ҳисобга олиш, СССР билан АҚШнинг яқинлашуви ҳеч кимга қарши қаратилмаганлигини, ҳеч кимнинг манфаатларига зарар етказмаслигини тушуниш асосида яхшиланмоқда.

Совет Иттифоқи билан Япониянинг муносабатлари бир жойда туриб қолаётгани йўқ. Совет Иттифоқи бу муносабатларни чинакам яхши қўшничилик ва ҳамкорлик муносабатларига айлантириш йўлида ишлашни бундан буён ҳам давом эттириш ниятидадир.

Совет Иттифоқи Европада ва бошқа қитъаларда ўзаро ҳамкорлик қилишга интилаётган мамлакатларнинг ҳаммаси билан мана шундай ўзаро ҳамкорлик муносабатларини чуқурлаштиришга тайёр.

А. А. Громико Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг иккинчи босқичи Бош Ассамблеянинг мана шу сессияси очилган кунда бошланганлигини айтиб, бундай деди:

Совет Иттифоқи кенгаш ишининг истиқболларига катта умидворлик назари билан қарамоқда. Кенгаш қатнашчилари маълум даражада умумий тил топдилар, ҳар ҳолда, кенгаш олдида амалий ва конструктив тарзда кўриб чиқишни талаб қилаётган ва катта аҳамиятга эга бўлган вазифалар турганлигини тушуниш борасида улар ўртасида келишмовчилик йўқ.

Кенгаш яхши ва ҳатто ўзининг потенциал имкониятлари жиҳатидан тарихий натижаларга эришуви учун ҳам имкониятлар бор. Бунинг учун кенгаш қатнашчиларининг ҳаммаси ўз олдиларида турган проблемаларга масъулиятни сезиб, жиддий ёндашишлари лозим, холос.

Совет Иттифоқи, деб давом қилди А. А. Громико, Европадаги кескинликнинг сиёсий жиҳатдан юмшатилганлигини ҳарбий жиҳатдан юмшатиш билан тўлдириш матлуб деб ҳисоблайди. Бир қанча давлатларнинг иштироки билан бошланаётган яна бир катта иш— Марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисида 30 октябрда бошланадиган музокаралар бунга хизмат қилиши мумкин.

А. А. Громико Осиёдаги аҳволга тўхталиб айтдики, бу районда ҳам Совет Иттифоқи ўтказаётган йўл — тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик қилиш йўлидир. Совет Иттифоқи Осиёда коллектив хавфсизликни вужудга келтиришни ўз ташаббуси билан таклиф қилди. Бу ғоя аста-секин куч йиғмоқда, бунга ишончсизлик билан қараш йўқолиб бормоқда, асоссиз гумонлар пучга чиқмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев яқинда Олмаотада сўзлаган нутқида айтдики. «Биз Осиё қитъасида уруш ва қуролли можароларни, империалистик агрессияни йўқотишга интилмоқдамиз, ҳар бир мамлакатга ва халққа эркин ривожланиш ва миллий тикланиш учун шарт-шароит таъминлаб берилишини, Осиё мамлакатлари ўртасидаги муносабатларда ишонч ва ҳамжиҳатлик руҳи ҳукмрон бўлиб қолишини истаймиз». Шунинг учун ҳам биз Осиёда коллектив хавфсизлик бўлишини талаб қилмоқдамиз.

Совет Иттифоқи, деб давом қилди СССР ташқи ишлар министри, Осиё, Африка, Латин Американинг ривожланаётган давлатларига изчил равишда мадад бериб келди ва мадад бермоқда. Турли хил мустамлакачилик билан қизғин сиёсий тўқнашувлар учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти неча марталаб майдон бўлди, ана шунда ҳар доим Совет Иттифоқи мазлум халқларни қатъий равишда ҳимоя қилиб чиқди, уларнинг миллий озодлик учун олиб бораётган курашини ҳар томонлама қўллаб-қувватлади.

А. А. Громико бу осон кураш эмаслигини, бу кураш қаттиқ кураш эканлигини, Чилида яқинда бўлиб ўтган воқеалар бу курашда фожиона бурилишлар бўлишини кўрсатиб турганлигини эслатиб ўтди.

Шу муносабат билан А. А. Громико ишонч билдириб айтдики, халқларнинг чинакам мустақиллик ҳавоси билан нафас олишига тўсқинлик қилишга, ҳаттоки уларнинг миллий озодликка бўлган ҳуқуқини қонга ботиришга уринаётганлардан тарих ҳисоб беришни қатъий талаб қилади.

Совет ҳукумати тоқат қилиб бўлмайдиган вазият рўй бераётганлигига бепарво бўлиб қараб туролмади ва Чили билан, аниқроқ қилиб айтганда эса ҳарбий хунта режими билан дипломатик муносабатларни узишга қарор қилди.

Сиёсий мустақиллик йўлига чиқиб олган давлатларга Совет Иттифоқи ҳар доим дўст бўлиб келди ва дўст бўлади. Совет Иттифоқи уларнинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга, ўз билимлари ва тажрибаларини ўргатишга кўмаклашишга, қийин дақиқаларда ёрдам кўрсатишга ҳар доим тайёр. Ривожланаётган мамлакатлар билан ҳамкорликни кенгайтириш Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган ташқи сиёсат йўлининг ажралмас таркибий қисмидир.

Тинчлик учун курашда Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ривожланаётган давлатлар билан бир сафда бормоқдалар, биз ҳам буни юксак даражада қадрламоқдамиз. Шу мамлакатларнинг баъзилари билан алоқаларимиз яхши йўлга қўйилган, баъзилари билан чинакам муносабатлар эндигина бошланиб келмоқда. Лекин, бундан қатъий назар, кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш учун кураш йўлини тутиш ҳамкорлик қилмоқ учун тобора кўпроқ имконият беради, деб ўйлаймиз. Биз шу имкониятлардан энг кўп даражада фойдаланиш тарафдоримиз.

Пировардида СССР ташқи ишлар министри Бирлашган Миллатлар ташкилотининг халқаро тинчликни сақлаб туришдаги ролига тўхталиб ўтди. Халқлар, деди у, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро вазиятни янада соғломлаштиришга ёрдам берадиган чоралар кўришини кутмоқдалар. Жаҳонда қулай ўзгаришлар бўлаётган шароитда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашга, буни стабиллаштиришга ва доимийлаштиришга ўз ҳиссасини қўшиш имконияти кенгаяверади.

Совет Иттифоқи ер юзида тинчлик ишининг тантана қилиши учун куч ва ғайратини аямайди. Совет Иттифоқи ўтказаётган тинчликсевар сиёсатнинг, КПСС XXIV съезди таклиф қилган Тинчлик программасининг маъноси мана шунда. Ҳар бир давлат, ҳар бир сиёсий арбоб шунга амин бўлиши мумкинки, уруш хавфига қарши ва тинчлик фойдаси йўлида иш олиб борилаётган жойларнинг ҳаммасида ва ҳар доим Совет Итифоқи бундан буён ҳам уларга ишончли мададкор бўлиб қолади.

НЬЮ-ЙОРКДА УЧРАШУВЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 26 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико бугун Англия ташқи ишлар министри А. Дуглас-Хьюмни қабул қилди.

А. А. Громико ва А. Дуглас-Хьюм Совет — Англия муносабатларининг ҳозирги аҳволини муҳокама қилдилар ва БМТ Бош Ассамблеяси XXVIII сессиясининг ишларига доир баъзи масалалар хусусида фикрлашиб олдилар.

А. А. Громико шу куни Австрия ташқи ишлар министри Р. Кирхшлегер билан учрашди. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида БМТ Бош Ассамблеясининг шу сессиясига доир масалалар қараб чиқилди.

А. А. Громико БМТ Бош Ассамблеяси XXVIII сессиясининг раиси Леопольд Бенитес (Эквадор) ҳузурида бўлди.

СОВЕТ—АМЕРИКА МАСЛАҲАТЛАШУВИ

ЖЕНЕВА, 26 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда БМТ бўлими ҳузуридаги СССР доимий ваколатхонаси биносида кеча Совет — Америка доимий маслаҳат комиссиясининг иккинчи сессияси очилди.

Бу комиссия СССР билан АҚШ ўртасида 1972 йил 26 майда тузилган ракетадан мудофаа системасини чеклаш тўғрисидаги шартноманинг ва стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги баъзи тадбирлар тўғрисидаги муваққат битимнинг, шунингдек 1971 йил 30 сентябрда ҳар иккала мамлакат ўртасида тузилган ядро уруши келиб чиқиши хавфини камайтириш тадбирлари тўғрисидаги битимнинг мақсад ва қоидаларини амалга оширишга кўмаклашмоғи лозим.

СОВЕТ ПАРЛАМЕНТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АВСТРИЯДА

ИНСБРУК, 25 сентябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг раиси А. П. Шитиков бошчилигида расмий визит билан Австрияда меҳмон бўлиб турган совет парламент делегацияси мамлакат билан танишишни давом эттирмоқда.

Делегация Тироль ўлкасида бўлди. Ўлка ҳукуматининг бошлиғи Э. Вальнефер делегация шарафига зиёфат берди. Совет делегациясининг бошлиғи А. П. Шитиков зиёфат чоғида нутқ сўзлаб, халқаро кескинлик юмшаган бир даврда ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатлар ўртасида алоқаларни кенгайтириш алоҳида аҳамият касб этаётганлигини таъкидлаб ўтди.

К. ТАНАКА САФАРГА ЧИҚДИ

ТОКИО, 26 сентябрь. (ТАСС). Япония бош министри Какуэй Танака бугун Токиодан Европа мамлакатлари бўйлаб сафарга чиқди.

У Франция, Буюк Британия ва ГФРга боради ҳамда Франция Республикаси президенти Жорж Помпиду, Буюк Британия бош министри Эдвард Хит, ГФР федерал канцлери Вилли Брандт билан учрашиб, музокаралар ўтказади.

Какуэй Танака Европа мамлакатлари бўйлаб сафар қилгандан кейин 7 октябрдан 10 октябргача расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлади.

ВДР ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

ХАНОЙ, 26 сентябрь. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати Чилидаги ВДР элчихонасининг фаолиятини тўхтатишга ва унинг бутун ходимларини Сантьягодан чақириб олишга қарор қилди.

ВДР ташқи ишлар министрлигининг ВИА агентлиги тарқатган баёнотида ана шу ҳақда хабар қилинади.

ДИПЛОМАТИЯ МУНОСАБАТЛАРИ УЗИЛДИ

ПРАГА, 26 сентябрь. (ТАСС). ЧССР ҳукумати Чили билан дипломатия муносабатларини узишга қарор қилди. ЧТК агентлиги эълон қилган баёнотда Чилида ҳарбий хунта ҳокимиятни қўлига олиб, демократик эркинликларни йўқ қилаётганлиги, конституцион ҳокимият органларини тарқатиб юборганлиги, Халқ бирлиги блокидаги прогрессив давлат ва сиёсий арбобларни қамоққа олаётганлиги уқтириб ўтилади. Бу қонли террор билан бир вақтда антикоммунистик васваса бошлаб юборилди. Чилида Чехословакия элчихонаси ўз бурчини бажариш учун энг оддий шарт-шароитларга ҳам эга эмас. Шу муносабат билан ЧССР ҳукумати Чили билан дипломатия муносабатларини узишга қарор қилди.

КОСМИК ЭКСПЕРИМЕНТ НИҲОЯСИГА ЕТДИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 сентябрь. (ТАСС). Америка космик станцияси «Скайлэб»нинг иккинчи экипажи 59 ярим кун давом этган учишни тамомлаб бугун эсон-омон ерга қайтиб тушди. «Аполлон» космик кемасининг А. Бин, О. Гэррнот ва Ж. Лусмадан иборат команда жойлашган қисми Сан-Диего шаҳрининг (Калифорния штати) 225 миля Ғарби-жанубида Москва вақти билан соат 1 дан 20 минут ўтганда Тинч океан сувига қўнди. Экипаж жойлашган бўлим сувга қўнган районга АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг қутқарувчи кемалари юборилди.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Ҳайриддин Зокирович Калоновни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитети раиси вазифасидан озод қилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
29, 30 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ЯРИМДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР

Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ;

Солистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Ойхон ЁҚУБОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Карима УЗОҚОВА, Қадам ХУЖАЕВ, Насиба ЭГАМБЕРДИЕВА, Абдуқодир ЮСУПОВ, Азим АЗИЗОВ, Отаназар АБДУНИЁЗОВ, Матмурод СОЛАЕВ, Гавҳар МАТЕҚУБОВА.

Телеминиатюра ва сўз устаси

ҲАСАН ЙЎЛДОШЕВЛАР

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.25 — ТОШКЕНТ. 18.30 — «Старшеклассники» программаси. 19.00 — Ахборот. 19.15 — Ўн минут музика. 19.25 — МОСКВА. Футбол: ГДР—РУМИНИЯ. 20.10 — ТОШКЕНТ. Ахборот. 20.30 — Дўстлик экрани. Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон телевидение студияларининг биргаликда тайёрлаган кўрсатуви. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув программаси. 18.25 — МОСКВА. 19.25 — ТОШКЕНТ. Стандарт ва сифат. 19.55 — Реклама ва эълонлар. 20.10 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. «Ёшлик» студияси кўрсатади. Ўтюрак ёшлар. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Салом, Мария (бадиий фильмнинг 1-серияси). 20.20 — Фильм-концерт.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/IX да Аяжонларим, 28/IX да Табассум ўғрилари.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/IX да Қонли тўй, 28/IX да Хотинимнинг эри.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Иван Анисимов раҳбарлигидаги ўргатилган айиқлар аттракциони (кеч соат 7 яримда).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Рам ва Шам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Робинзон Крузо ҳаёти ва ажойиб саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Тартиб учун қилинган жиноят — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Монолог — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ (11.00, 16.00, 20.00).

Угай она — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Номаълум аёл — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Қора бўри — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Пойгачилар — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Привалов миллионлари (2 серия) — «ЧАЙКА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Привалов миллионлари (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Тартиб учун қилинган жиноят — «ХИВА».

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги коллективи министр Ф. Х. Хўжаевга акаси

Ҳусниддин ДОНИЁРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР

Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — № 228. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 04353.